

A MAGYAR
KODÁLY
TÁRSASÁG
HÍREI

XLIV. évfolyam

2023/3

Ittzés Mihály arcai

Szeretettel hívjuk

Ittzés Mihály

halálának 5.
és születésének
85. évfordulója alkalmából

2023. október 14-én,
szombaton
(10-18 óra között)
rendezendő emléknapra
a
Vigadó Makovecz termébe.

MMA
MAGYAR MŰVESZETI
AKADÉMIA

MAGYAR
KODÁLY
TÁRSASÁG

Akik díjszóban vagy írásban emlékeznek

Földi Bence, Forrai Magdolna,
Bencsik Erzsébet, Dömötör Zsuzsa,
Somorjai Paula, Erdei Péter,
Szutrély Katalin, Rajk Judit, Koós Ildikó,
Michalis Patszas, Józsa Mónika,
Nagy Éva Vera,
Wojtkie Jankowski, Mirka Jankowska,
Zoboki Anna, Solymosi-Tari Emőke,
Móser Zoltán, Spiegel Mariann,
Papp Károlyné, Zelinka Tamás,
Dombóvári János, Berlász Melinda,
S. Szabó Márta, Hartyányi Judit,
Kende Zsuzsa, Szabó Dénes,
Kadály Zoltánné, Gombos László,
Polyák Zsuzsanna.

Akik zenével emlékeznek

Mudrák Mariann, Rajk Judit,
Szutrély Katalin (ének),
Hévrová Ittzés Klára, Ittzés Tamás,
Sipos Mihály (hegedű),
Ittzés Berta (brácsa),
Borbély László és Ittzés Péter (zongora),
a Hungaricus Együttes és a
Kecskeméti Énekes Kör
Erdei Péter vezetésével.

Az emléknap műsorát vezeti:

Beslin Anita és Ittzésné Kövendi Kata

A MAGYAR
KODÁLY TÁRSASÁG
HÍREI

FELELŐS SZERKESZTŐ
B. Horváth Andrea

•••

XLIV. évfolyam - 2023/3
Szeptember

TARTALOM

GRATULÁCIÓK	3
ELŐDEINK	
Emlékév Nemesszeghy Lajosné Szentkirályi Márta tiszteletére Kecskeméten – <i>Dömötör Zsuzsa</i>	4
XIX. Kodály Napok Galántán – <i>Hartyányi Judit</i>	9
Zenepedagógiai konferencia két felvonásban – <i>Heverdle Péterné Köncse Kriszta – Méhes Balázs</i>	15
Erkel 130 – <i>Somogyvári Ákos</i>	19
KORTÁRSAINK	
Nyomot kell hagynod	28
ELŐRETEKINTÉS	
Beszámoló a Magyar Kodály Társaság és a Rákóczi Szövetség kapcsolatfelvételéről – <i>S. Szabó Márta</i>	30
Jegyzőkönyv a Magyar Kodály Társaság 2023 évi közgyűléséről	33
Képes beszámoló a budapesti tagcsoport közgyűléséről	41
KÖNYVBEMUTATÓK	
Kodály szellemében. Az <i>Igó István népdalgyűjtése a Bükki Hegyháton</i> című könyv bemutatója Budapesten – <i>Bánfalvi Lászlóné</i>	48
35 éves a Bárdos Lajos Társaság. Hangverseny és könyvbemutató – <i>Hraschek Katalin</i>	51
EMLÉKEZÉS	
Gerey Tamásné Dezsényi Magdolna – <i>dr. Márkusné Natter-Nád Klára</i>	56
Rövid hírek	59

*A szerkesztőség fenntartja az írások szellemét
és tartalmát nem érintő rövidítések jogát.*

A címodalt Borsos Miklós alkotásával Szántó Tibor tervezte.

A kiadványt Demeter Gitta tervezte

Szakmai lektor: dr. Szalay Olga

Kiadja a Magyar Kodály Társaság

Felelős kiadó: a Magyar Kodály Társaság elnöke

Adószámunk: 19040437-1-42

ISSN 0230-3639

Nyomda: László és Társa Bt.

Felelős vezető: László András

Kiadványunk megjelenését a Nemzeti Kulturális Alap,

az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Magyar Művészeti Akadémia támogatta

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

GRATULÁCIÓK

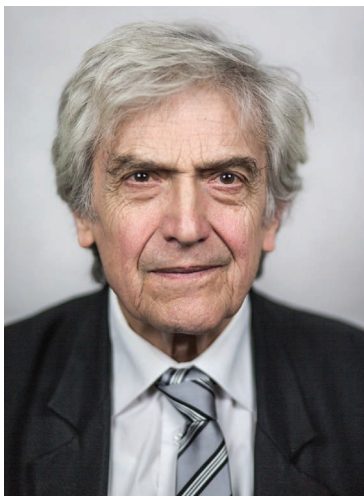
Június 13-án a Magyar Művészeti Akadémia Nagydíját **Berlász Melinda** Széchenyi-díjas zenetörténész, a zenetudományok kandidátusa, az MMA Művészetelméleti Tagozatának rendes tagja vehette át 2021-ben megjelent, a 20. századi magyar zenetörténet kutatásában új távlatokat nyitó zenetudományi munkájáért, Lajtha László írásainak kritikai összkiadásáért.

A Magyar Művészeti Akadémia Művészeti Írói Díjában **Domokos Mária** zenetörténész, népzenekutató, néprajzkutató, egyetemi tanár részesült. Jánosi András méltatásában arról beszélt, hogy Domokos Mária a Kodály Zoltán utáni népzene-kutatók jelentős alakja. Nem mindennapi családi háttérrel, öröklött elhivatottsággal kezdett bekapcsolódni a MTA népzene-kutató csoportjának munkájába még zeneakadémiai hallgatóként, hogy e tudományos műhely és jogutódja életre szóló feladattal lássák el.

Július 1-én **Medveczky Ádám** Kossuth-díjas karmester, a nemzet művésze, a Magyar Művészeti Akadémia (MMA) rendes tagja munkásságáért Balassa Sándor Díjat vehetett át a Zeneakadémia Nagytermében. A Madarassy István Kossuth-díjas szobrászművész alkotta bronzérmet első alkalommal adta át az alapító Balassa Mariann dr.

*Berlász Melinda; Vashegyi György;
Domokos Mária*

Katona Tibor

Katona Tibor augusztus 10-én Győr város ezüst emlékmét kapta.

Az Államalapítás ünnepe alkalmából a Magyar Kodály Társaság elnöke **dr. Vas Bence** a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetésben részesült, elnökségünk tagja a Nyugat-Dunántúli Tagcsoport-Veszprém - tagcsoport vezetője **Erdélyi Ágnes** Magyar Ezüst Érdemkereszt polgári tagozat; **Blazsek Andrea** Magyar Ezüst Érdemkereszt polgári tagozat kitüntetést kapott. Tagjaink közül **Botvay Károly** Magyar Érdemrend parancsnoki kereszt polgári tagozat és **Ladics Mónika** Magyar Ezüst Érdemkereszt polgári tagozat elismerésben részesült.

Erdélyi Ágnes

Blazsek Andrea

Ladics Mónika

dr. Vas Bence

Botvay Károly

*Szeretettel gratulálunk kitüntetett tagjainknak,
további munkásságukhoz jó egészséget és szép eredményeket kívánunk !*

Emlékév Nemesszeghy Lajosné Szentkirályi Márta tiszteletére Kecskeméten

„»Non omnis moriar«¹ Te sem haltál meg egészen. Példádból erőt merítünk az élet további küzdelmeire, és folytatjuk azt az életművet, melyet Kodály Zoltán kijelölt számunkra, s melynek Te voltál a legteljesebb megtestesítője.”

Szőnyi Erzsébet a Zeneakadémia professzora írta ezeket a Kodálytól való idézettel kezdődő sorokat 1973. júliusában, amikor Nemesszeghy Lajosné Szentkirályi Márta az első ének-zenei iskola alapítója és igazgatója 50 éves korában Kecskeméten elhunyt.

Születésének 100. és halálának 50. évfordulójára emlékeztünk a 2023. esztendőben Kecskeméten, egykori kollégái, tanítványai és tisztelői a Kecskeméti Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola (a továbbiakban Kodály Iskola) támogatásával. Az ünnepségsorozat nyitó eseménye egy adománygyűjtő hangverseny volt a Kodály Iskolában 2022. május 13-án.²

Az egyéni, nagylelkű adakozók hozzájárulásával, Márta néni fia, Magister dr. Nemesszeghy Lajos és Kecskemét Megyei Jogú Város jelentős anyagi támogatásával a nyár folyamán megújult Márta néni és férje Nemesszeghy Lajos síremléke a Kecskeméti Köztemetőben. A munkálatok kivitelezője Fellegi Tamás kőfaragó mester volt, a Kodály Iskola egykori diákja. Az „Öregdiák” találkozón 2022. október 1-én mutattuk be a síremlék fotóit. A találkozó alkalom volt arra, hogy személyes beszámolókkal emlékezzünk Márta néni-re, egykori tanárunkra és igazgatónkra.

2023. május 12-én délután sor került a megújult síremlék felavatására és megkoszorúzására. A koszorúzáson képviseltette magát a MKT és kecskeméti csoportja, a Kodály Intézet, a Kodály Iskola és a felújítást kezdeményező osztályok hajdani diákjai. Dr. Horváth Ágnes ny. főiskolai tanár mondott köszönő szavakat mindazért, amit tanulmányaink során a zenei- és művészeti nevelés terén kaptunk Márta nénitől és kollégáitól.

1 Horatius: [Nem halok meg egészen – értsd: a műveimben tovább élek] Kodály gyakran idézte.

2 Lásd Sárosiné dr. Szabó Márta beszámolóját (A Magyar Kodály Társaság Hírei 2022. szeptember).

17 órakor ünnepi emlékkoncertet tartottak a Kodály Iskola művésztanárai, kórusai és a néptánc tanszak csoportja a Nemesszeghy Márta teremben az Iskola szervezésében. A rendkívül magas színvonalú műsorban Kodály Zoltán: *Kis emberek dalai* és a *Bicinia Hungarica* kötetéből énekelt a Csiribiri Kicsinyek kórusa Szűcs Magdaléna vezetésével.

Az Antanténusz Gyermekkar Kodály: *Angyalkert* című gyermekjátékát mutatta be az Ötfokú zenék dalai után Szegediné Tóth Ildikó irányításával. „Húzzad édes muzsikásom”- a néptánc tanszak szakgimnáziumi növendékei fergeteges hangulatot teremtettek a mezősegi szóló- és páros táncok bemutatásával.

Hangversenytermekben ritkán hallható darabokat választottak a zenei szakgimnázium művésztanárai. J. S. Bach korálok szóltak meg Kurtág György négykezes átíratában Gerhátné Papp Rita és Gerhát László előadásában. G. Ph. Telemann: Három fuvolára és fagottra komponált *Quartettjéből* hallottunk két tételt, Dratsayné Berényi Bea, Dratsay Ákos, Pulus Emese és Somogyi Zoltán előadásában, a csembalo continuót Gerhátné Papp Rita játszotta. Révész László orgonaművész Gárdonyi Zoltán: *Sonata secunda* című művéből szólaltatott meg részleteket.

A Miraculum és az Aurin leánykar műsora zárta az emlékhangversenyt Durányik László karnagy vezényletével. Kodály Zoltán Gyermekkaraiból énekeltek négy kórusművet a tőlük megszokott magas színvonalon. Sorrendben: *Villő*, *Gergelyjárás*, *Lengyel László*, *Égyetém-bégyetém*.

A hangverseny szervezését és lebonyolítását köszönjük Balogné Papp Boglárka igazgatónőnek és Földi János igazgatóhelyettesnek. Az emléknapi eseményeit megtisztelték jelenlétükkel Mag. dr. Nemeszeghy Lajos és családja, valamint Kecskemét Megyei Jogú Város alpolgármesterei és országgyűlési képviselői.

Az emlékévi eseményeit gazdagították a Kodály Iskola programjai, „Szentkirályi 100” címmel. Kiállítás nyílt régi fotókból az iskola aulájában Márta néni 100. születésnapján március 17-én. Egész napos műsorral, filmvetítéssel emlékeztek az Iskola alapítójára, felidézve az iskolai életet a kezdeti években. Patkós László tanár úr a kiállítás rendezése mellett video sorozatot készített. A rövidfilmekben tanártársai, tanítványai és munkatársai és fia emlékeznek személyes élményeken keresztül Márta nénihez. A dokumentumok megtekinthetők az iskola honlapján: <https://kodaly-iskola.hu/100-eve-szuletett-szentkiralyi-marta/>.

2023. március 17-én dr. Horváth Ágnessel és Petróczi Józseffel a „Kodályos Öregdiák vagyok csoport” tagjai nevében levelet intéztünk Szemereyné Pataki Klaudia polgármester asszonyhoz. Ebben javasoltuk Nemeszeghy Márta néni részére posztumusz a „Kecskemét Város Díszpolgára” kitüntető cím adományozását. Javaslatunkat kiváló kecskeméti muzsikuskok és tanárok támogatták, többek között: Erdei Péter karnagy, Ladics Tamásné a Kodály Iskola nyugalmazott igazgatója, Balogné Papp Boglárka az Iskola jelenlegi vezetője, Sárosiné dr. Szabó Márta az MKT elnökségi tagja. Kecskemét Megyei Jogú Város közgyűlése a javaslatot egyhangúlag elfogadta és megszavazta.

Részlet javaslatunk indoklásából: „Nemesszeghyné Szentkirályi Márta több évtizeden keresztül példa értékűen dolgozott Kecskemét város szellemi gyarapodásáért, kiemelten a kultúra és a művészetek, valamint az oktatás-nevelés területén. Maradandó és megőrzendő értékeket hordozó életművével máig hatóan segítette Kecskemét város fejlődését, polgárainak boldogulását.”

2023. július 13.

Dömötör Zsuzsa
a Kodály-iskola egykori diákja (1960–1972)

XIX. Kodály Napok Galántán, 2023. május 19–21.

Az idei tizenkilencedik alkalommal megrendezett Kodály Napokra, a szlovákiai magyar felnőtt énekkarok országos minősítő versenyére a Kodály Zoltánhoz kötődő kerek évfordulók jegyében került sor. Kodály Zoltánt 80 évvel ezelőtt fogadta díszpolgárává Galánta. Erről az eseményről Galántán és a Mátyusföld több településén is megemlékeztek. 90 éve, a 80 éves Filharmóniai Társaság ünnepségén csendült fel a *Galántai táncok*. 100 éves a *Psalmus Hungaricus*, amely a Pest-Buda-Óbuda egyesüléséből keletkezett főváros, Budapest megalakulásának 50. évfordulóján hangzott el először.

Egy nappal a galántai magyar kórusünnep után sok élménnyel telve gyors számvetést készítettem. Mielőtt a varázslat halványul, legemlékezetesebb percek és órák örömeit felidézve osztom meg a várva várt Kodály Napok megőrzésre érdemes eseményeit.

Résztevő kórusok

Az 1969-től háromévente megrendezett kórustalálkozó 2020-ban esedékes ünnepe a járvány miatt nem valósulhatott meg. Helyette 2021 októberében egy lelkes, de kevesebb kórust és énekest felvonultató rendezvény jelezte a közös éneklésre szomjazó együttesek jelenlétét. Másfél év múltán idén, – visszatérve az eredeti időszámításhoz – tizenkét felvidéki helység 14 énekkara találkozott, hogy három hangversenyen közönségnek, zsűrinek és egymásnak énekelve megszólaltassák a kényszerű

szünet alatt megtanult műsoraikat. Úgy tűnt, hogy feléledtek, és újra szerepelni vágytak a kórusok.

A megnyitó hangversenyen (19-én) Deáki római katolikus templomában a helyi Nefelejcs Kórus, és a hosszú évek óta visszatérő vendég, Veszprém Város Vegyeskara (karnagy: Erdélyi Ágnes) nyitotta meg a nemes énekes találkozót.

A másnap (20-án) kezdődő versenyt Szalay Szilvia, a Szlovákiai Magyar Zenebarátok Társaságának elnöke nyitotta meg biztató gondolatokkal. A nap folyamán három koncerten szerepeltek a kórusok, amelyek között sok színvonalasan felkészült régi ismerőst hallhattunk. Régióta visszatérő szereplők a 67 éve alakult galántai Kodály Zoltán Daloskör, a 60 éves nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Magyar Kórusa, a 43 éve számtalan díjjal kitüntetett komáromi Concordia Vegyeskar, a 45 éve éneklő füleki Melódia Nőikar, és a legidősebb, a 102 éves Füleki Férfikar. A hosszú, sikeres kórus-múltat maguk mögött tudó szereplők mellett örülhettünk néhány fiatal(abb) együttesnek is. A pelsőci Korona Énekegyüttes (karnagy: Szabó Tömöl Gabriella) és a rimaszombati Blaha Lujza Vegyeskar (karnagy: Sósik Szilárd) szereplése azt a reményt táplálja, hogy a következő években bővíülhet a résztvevő kórusok száma, újabb lendületet vehet a felvidéki magyarok énekes mozgalma. A komáromi Selye János Egyetem Cantus Iuventus Nőikara az idén 10 éves.

Alapító karnagya Orsovcics Yvette másfél éve még csak 21 fős lánykart vezényelt, akiknek többsége nem ismerte a kóruséneklés szépségét egyetemi éveit megelőzően. Ma 50 énekes igényes műsorral szerepelt a karnagy tudásának és rokonszenves személyiségének köszönhetően.

Művek, műsorok

A Kodály Zoltánról elnevezett fesztivál minden együttese megszólaltatta a névadó Mester valamelyik művét. A ritkán vagy eddig még nem hallható Kodály kórusműveket említem. Az Újesztendőt köszöntő vegyeskari változatát a komáromi Concordia Vegyeskar szólaltatta meg Stubendek István vezényletével, a *Napének* pedig a zselízi Franz Schubert énekkar műsorában hangzott el, Horváth Géza vezényletével. Mindkét mű a 2018-ban bővített és átdolgozott kiadásban megjelent vegyeskari kötetben szerepelt először. A ritkán hallható *János-köszöntőt* is örömmel hallottuk, amit a nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem fiatal énekesei, ragyogó arccal, látható-hallható átéléssel adtak elő. Karnagyuk Józsa Mónika kiváló muzsikus-tanár sok nehéz időszakot élt át az egyetem változó életében, de nem adta fel a reményt, és sugárzó személye mindig maga köré gyűjtötte az énekelni szerető fiatalokat. Megtanította őket a kóruséneklésre, a közösségi lét összekovácsoló szeretetére. A nehéz időkben csak kamara együttes létszámmal, de rendíthetetlenül részt vettek találkozók, ünnepeken. Azért tartom nagyon fontosnak ezt, mert az Egyetem Magyar Kórusa egyidős a nyitrai magyar tanárképzés elindulásával (1960/61). Tizennyolc év múlva megszüntették az énekkart, de 33 éve újjá született, és 30 éve Józsa Mónika tartja életben a nagyszerű kórust. Műsoruk a Berkesi Sándor Kádár Ferenc versére komponált megrázó erejű *Békeimától* az ifjúsághoz illő, vidámságot, huncutságot, játékoságot kifejező, a közönség arcára is mosolyt csaló kórusművekig nagy ívű pályát járt be. Hermann Szabolcs fiatal karnagy-zeneszerző (nem melleleg kiváló hangú tenor énekes) Varró Dániel verseire komponált *Hideg emberkarok* című művének két tétele: *NovEMBER* és *DecEMBER* megérdemelt tetszést aratott, hasonlóan Daróci Bárdos Tamás – Lackfi János: *Malomnóta* című műve. Mindegyikhez szellemes zongorakíséret is társult.

A már említett Concordia Vegyeskar meglepetést okozott az amerikai komponista, Eric Whitacre Octavio Paz spanyol nyelvű szövegére komponált *Cloudburst* című művének előadásával. Őszinte elismerést váltott ki a rendkívül sokszínű, érdekes hangszereket, szólistákat felvonultató kiemelkedő előadás. Stubendek István bátran hitt a kórus

Balról jobbra Kneifel Imre; Erdélyi Ágnes; Hartyányi Judit; Erdei Péter (elnök); Mindszenty Zsuzsánna; Kertész Attila; Cseri Zsófia; Vas Bence

kihívásokat megvalósítani tudó képességében, meggyőződéssel fogott bele a kétségtől hihetetlen energiát igénylő tanítási folyamatba. A kiváló előadás bizonyította az elhivatott karnagy és kórusa erejét, akaratát, amely az előadóknak és közönségüknek is nagy örömet okozott. A megfeszített munka meghozta édes gyümölcsét!

Minősítések

Ezúttal a zsűrinek nem volt különösen nehéz feladata.

4 kórus érte el az ARANY FOKOZATOT a ZSŰRI DÍCSÉRETÉVEL:

Szent Korona Kórus Ipolybalog – karnagy: Molnár Ottó
 Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Magyar Kórusa
 – karnagy: Józsa Mónika

Concordia Vegyeskar – karnagy: Stubendek István
 Cantus Iuventus a Selye János Egyetem Nőikara, Komárom
 – karnagy: Orsovics Yvette

5 kórus kapott ARANY FOKOZATOT:

Kodály Zoltán Daloskör, Galánta – karnagy: Józsa Mónika
 Blaha Lujza Vegyeskórus, Rimaszombat – karnagy: Sósik Szilárd
 Te Deum Laudamus kamarakórus – karnagy: Oros Márta
 Peredi Nőikar – karnagy: Jónás Katalin
 Pro Kultúra Füleki Férfikar – karnagy: Sósik Réka

5 kórus EZÜST FOKOZAT elismerést kapott:

Híd Vegyeskar, Somorja – karnagy: Németh Imre
 Korona Énekegyüttes, Pelsőc – karnagy: Szabó Tömöl Gabriella

Melódia Nőiakar, Fülel – karnagy: Makainé Simon Katalin
 Franz Schubert Vegyeskar, Zselíz – karnagy: Horváth Géza
 Stilla Pectus Nőiakar, Párkány – karnagy: Papp Katalin

A bíráló bizottság tagjai: Cseri Zsófia, Erdélyi Ágnes, Hartványi Judit, Kertész Attika, Kneifel Imre és Mindszenty Zsuzsánna, elnöke: Erdei Péter. A bizottság igényes elvárással, de szeretettel és biztatással hallgatta az általában jelentős fejlődést mutató előadásokat. Első alkalommal vett részt a galántai minősítő kórusversenyen a Magyar Kodály Társaság elnöke, professzor dr. Vas Bence.

Zárónap, különdíjak, gála

Az ünnepi eseményzáró napján (21-én) minden résztvevő megkoszorúzta Kodály Zoltán emlékművét az Esterházy kastély parkjában, ahol ünnepi beszédet mondott Forró Krisztián, a Szövetség Párt elnöke.

Délután, a XIX. Kodály Napok Gálahangversenyét Bárdos Gyula, a Csemadok Országos elnöke nyitotta meg. Köszönő szavaival a szereplőkhöz, a szervezőbizottság és a műsorbizottság tagjaihoz szólt. A hangversenyen mintegy 400 énekes szerepelt. A kórusok egyéni szereplését az eredményhirdetés és a díjkiosztás követte. Nyolc különdíjat a legmagasabb minősítési fokozatot elért kórusok mellett kiváló hangszeres közreműködésért Szekrényessy Csanád, kortárs magyar szerző művének legjobb előadásáért a Hajnalok Völgye Kórusfesztivál különdíját a rimaszombati Blaha Lujza Vegyeskar kapta. Ők kapták a

veszprémi Hangvilla különdíját is: egy fellépési lehetőséget és kétnapos, kirándulással egybekötött veszprémi tartózkodást.

Az egykori Csemadok Galántai Alapszervezet vezetőségi tagja, a Kodály Zoltán Daloskör egyik alapítója, az első Kodály Napok szervezője, Záreczky László 100. születésnapjára emlékezve lánya díjat alapított, először 2021-ben adták át. Az idén Stubendek István, Jónás Katalin és Kazán József karnagyok kapták, a Kodály Napok sikeréért hosszú évtizedekig végzett munkájuk elismeréseként.

Majd ismét az éneklésé lett a főszerep. Veszprém Város Vegyeskara Kodály Zoltán: *A magyar nemzet* című művét drámai erővel, mély átéléssel szólaltatta meg Erdélyi Ágnes szuggesztív vezényletével.

A galántai és mátyusföldi kórusok fesztiválját összkarok éneke zárta. Kodály Zoltán gyűjtéséből *népdalokat* vezényelt Horváth Géza. Befejezés-képpen megzendült a Berzsenyi Dániel versére komponált emblemikus Kodály kánon, *A magyarokhoz*, melyet Erdei Péter erős hittel vezényelt.

Végül legyen az örömteli köszöneté a szó a XIX. Kodály Napok lelki ajándékaiért, a baráti szeretetért: Bárdos Gyulának, a Csemadok Országos elnökének, Görföl Jenőnek, a Csemadok Országos titkárának, Baranyay Alajosnak, a Galántai Területi Választmány elnökének, Kolek Péternek, Galánta polgármesterének, Mézes Rudolfnak, a Galántai Területi Választmány titkárának, Szalay Szilviának, a Szlovákiai Magyar Zenebarátok Társasága elnökének, Kazán Józsefnek, a Zenebarátok Társasága tagjának, Takács Imrének, a Galántai Városi Szervezet elnökének.

Budapest, 2023. május 23.

Hartyányi Judit

Zenepedagógiai konferencia két felvonásban

Beszámoló a Károli Gáspár Református Egyetem Zenepedagógiai Konferenciájáról, 2023. május 26. Nagykőrös

Az idén harminc éves Károli Gáspár Református Egyetem 2023. május 26-án tartotta két részes zenepedagógiai konferenciáját. A délelőtti folyamán a zenehallgatás témája állt a középpontban, délután pedig Ádám Jenő zenepedagógusi életműve. A személyes megjelenésre számító szakmai fórumot a Pedagógiai Kar nagykőrösi székhelyén rendezték meg, és az online bekapcsolódást is lehetővé tették.

A konferencia első felvonása – *Zenehallgatás gyermekkorban és azon túl* – Prof. dr. Pap Ferenc köszöntőjével vette kezdetét. A dékán a kodályi örökségben rejlő lehetőségekről és a köznevelésben folyó ének-zenei munka iránti felelősségről szólt. Ezt követően Varró-Sasi Ildikó mesteroktató, a délelőtti konferencia szervezője, a Kar Egyházzenei és Zenepedagógiai Tanszékének kérdőíves kutatásról osztotta meg tapasztalatait. A Tanszék a Ceglédi Tankerület együttműködésével a dél-pesti körzet feltérképezését tűzte ki célul azzal a szándékkal, hogy a jövőben szakmai segítséget tudjon nyújtani azok számára, akik az ének-zenei nevelés ügyében érdekeltek és szívesen vesznek részt szakmai továbbképzéseken. Az előadó kifejtette, hogy a jelenlegi helyzet ebben a körzetben is nagyon hasonló az országosan mért eredményekhez. A válaszadók fontosnak tartják a hagyományőrzést, a zenei műveltség elérését és a közös éneklést, de az ének-zene órákon mégis háttérbe szorul a zenei alkotótevékenység, valamint a többszólamúság. A megkérdezettek a zenehallgatás módszertani kérdéseit tartották legfontosabbnak, amelylyel áttételesen e konferencia témáját is meghatározták. A szakmódszertani ismeretek bővítése, a játékos zenei nevelés, valamint az IKT eszközök használata iránt szintén érdeklődést mutattak a válaszadók, így ezen igényeknek megfelelően további előadások, konferenciák és workshopok szervezése várható a jövőben.

Bartáné dr. Góhér Edit, a Gál Ferenc Egyetem korábbi oktatója, az óvodai zenehallgatási lehetőségekre mutatott gyakorlati példákat, ismertette a klasszikus zenék felhasználási módozatait a különböző tevékenységekben. Kiemelte például, hogy Richard Strauss *Imígyen szóla Zarathustra* című művének emelkedett hangvétele alkalmas lehet olyan, a gyermekek számára ismert történetek illusztrálására is, amely a szimfonikus költemény eredeti programjától eltér. Az előadó meggyőződése

ZENEPEDAGÓGIAI KONFERENCIA KÉT FELVONÁSBAN

KAROLI 30
1993–2023

Időpont
2023. május 26. péntek

Helyszín
Karoli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Kar
2750 Nagykőrös, Hősök tere 5.

ZENEHALLGATÁS GYERMEKKORBAN ÉS AZON TÚL

9.30 Registráció

10.00 Megnyitó

10.15 Tudás-e, hogy...?
Érdekeségek egy kérdőív elemzése kapcsán
Varró-Szai Ildikó

10.45 Kicsiknek - nagyoktól,
zenei élményműtjárási klasszikusokkal
Bartane Dr. Gábor Edit

11.15 Hallgasd újra, hallgasd másképp!
Zenehallgatás az iskolában
Heverde Péterné Dr. Köncse Kriszta

11.45 Ének - zene - hallgatás?
Dr. Gáspár Tamás

12.15 Franz Joseph Haydn elemzővécik
megismeretese iskolák keretében
Dr. Méhes Balázs

13.00 Szünet

FELTÁRULÓ HAGYATÉK ÁDÁM JENŐ ÉLETMŰVE HÁROM RÉSZBEN (I.)

14.00 Ádám Jenő és Szigetszentmiklós
Misa Nándor

14.30 Egy kimagasló tehetség betérésnek útja,
Ádám Jenő évválománya
Hargitai Péter

15.00 Ádám Jenő Énekes közigyelme ismertese
Heverde Péterné Dr. Köncse Kriszta

15.30 Az Ádám-Kodály énekeskönyv-sorozat metamorfózisai
Kamenik Klára

16.00 Ádám Jenő hangképzőterve nyolc évfolyamra
Tamas Margit

16.30 Összegzés

A konferencián való részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött.
Kérjük, részvételi szándékát a <http://www.karoli-gaspar.konferencia.hu>
regisztrációs felületén legkésőbb május 22-ig jelezni sziveskedje!
Kapcsolattartó: Tamás Margit, telefon: 0630/4601077, email: margit.tamas@karoli-gaspar.hu
A konferenciát szervezővel jeltelmezték meg, melytől online követtünk.
Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

szerint a pedagógusnak a zenehallgatásban azt kell a gyermekek elé tárnia, amit másutt nem kaphatnak meg, tehát nem tarthatjuk követendőnek a klasszikus repertoár populárisra való cserélését.

Heverde Péterné dr. Köncse Kriszta, a Pedagógiai Kar főiskolai tanára, az 1–6. osztályban tanító kollégáknak adott ötleteket a klasszikus zenék tanórai feldolgozásához. Interaktív módon a hallgatóságot kérte fel egy-egy példa szemléltetésére. Fontosnak tartotta azt is megjegyezni, hogy a játékos feladatok sohasem öncélúak, hanem az adott zene kompozíciós felépítésének megismeréséhez viszik közelebb a gyerekeket.

Dr. Gáspár Tamás a Budapesti Gazdasági Egyetem egyetemi docense, a KRE PK korábbi tanító szakos hallgatója, a zenehallgatásban rejlő fejlesztési lehetőségeket ismertette. Bemutatta, milyen komplex gyakorlatokat végzett tanítványaival az énekórákon, melyek közvetlen hatással voltak a gyerekek számolási, olvasási, mozgás-koordinációs képességeire. A zenehallgatás szerteágazó céljait vizsgálva megállapította, hogy azok messze túlmutatnak az énekórai kereteken, hiszen más tanórákon a különböző zenei alkotóelemek (pl. dallam, ritmus, forma) törvényszerűségei pedagógiai eszközként felhasználhatók illusztratív és analogikus példaként egyaránt.

Dr. Méhes Balázs, a konferenciát szervező Egyházzenei és Zenepedagógiai Tanszék vezetője előadásában Joseph Haydn és zenéje tanórai keretben történő megismertetésére motiválta a hallgatóságot. Mottóul Haydn Mozartnak címzett szavait választotta: „Az én nyelvemet az egész világon értik”, majd ennek bizonyítására a zeneszerző szófestésekben gazdag tételeiből válogatott, és közben felhívta a figyelmet, hogy a művek hatásos bemutatásához – amint azt a legtöbb módszertan is említi – elengedhetetlen a megfelelő hangtechnika. Azonban a módszertanoktól érdemes eltérni abban a vonatkozásban, mely szerint az új műveket az első meghallgatáskor mindenkor kommentár nélkül kell bemutatni. Ez az eljárás, az előzetes tudnivalók ismertetése nélkül lehetetlenné tenné azt a zeneszerzői szándékot, hogy a *Teremtés* oratórium híres, a Világosságot megjelenítő C-dúr akkordja a reveláció erejével hasson, mintegy „megvilágosodást” keltsen váratlan fortisszimójával.

Délután a *Feltáruló hagyaték – Ádám Jenő életműve három részben (I.)* című konferenciával folytatódtak az előadások.

Miss Nándor, a szigetszentmiklósi Helytörténeti Gyűjtemény és az Ádám Jenő Emlékház igazgatója, a zeneszerző fordulatokban gazdag életútját meghatározó települést mutatta be. Ádám Jenő egész életében igyekezett élénk kapcsolatot fenntartani szülőfalujával, Szigetszentmiklóssal. Visszaemlékezéseiben kitüntetett szerepet kapott a falusi környezet, ahol kisgyermekkorának jelentős részét töltötte, és ami megalapozta a magyar vidéki kultúra és a népdal iránti vonzalmát. Arra is felhívta a figyelmet, hogy Ádám Jenőről még életében készültek olyan hangfelvételek, melyeken ő maga mesélte el családjának és életének történetét.

Ezen hangfelvételek feldolgozását vállalta fel Hargita Árpád főiskolai tanár, aki *Ádám Jenő önvallomása* címmel tartotta meg előadását. A hallgatóságra mély benyomást tett a kiváló előadói és retorikai képességekkel megáldott Ádám Jenő felvételtől meghallgatott beszéde. A rendelkezésre álló tizenhat kazettából az első öt tartalmába kaphattunk bevezetést, melyeken ifjú éveiről mesélt a zeneszerző. A dalolni szerető édesanya, a fuvolázó édesapa, a szigetszentmiklósi nyarak gyermekdalai, a Budai Színkör előadásai, mint megannyi apró mozaik rendeződött színes képpé, melyen láthatóvá vált Ádám Jenő tehetségének kibontakozása.

Heverdle Péterné dr. Köncse Kriszta átfogó módon ismertette Ádám Jenő tankönyveinek keletkezését és anyagát. Bemutatta a korábban

megjelent, az ének-zene tanítását segítő kiadványokat, majd a Kodály tanítvány 1–8. osztályra megírt, alapos és módszertanilag is felépített, ugyanakkor méltatlanul elfeledett munkájáról hallhattunk előadásában. Az oktató kifejtette, hogyan változott a szolmizációs hangok, a ritmusképletek tanításának sorrendje, milyen énekes és zenehallgatási anyagokat használt fel a szerző a tankönyvsorozatban.

Ugyanehhez a témához szorosan kapcsolódott Kamenik Klaudia tanító szakos végzős hallgató előadása is, aki az *Ádám-Kodály Énekes könyv sorozat metamorfózisai* címmel az először 1948-ban megjelent sorozat átdolgozásaiban történt változásokat vette számba. Összehasonlító elemzésében vizsgálta a könyvek dalanyag-összeállítását, a módszertani felépítés alakulását és a grafikai koncepció módosulását. Elgondolkodtató különbségekre mutatott rá, magyarázatokat keresett a változások okaira, és végül a sorozat utóéletéről, máig tartó hatásáról is említést tett. Megfigyeléseit gazdagon illusztrálta a könyvekből kiemelt részletekkel.

A konferencia záró előadásában Tamás Margit mesteroktató, a konferencia délutáni részének szervezője, az 1948-ban kiadott *Énekes könyvek* minden évfolyamának utolsó fejezeteként kidolgozott légzéstechnikai és hangképző (hangfejlesztő) gyakorlataira hívta fel a figyelmet. A tankönyvszerkesztő Ádám Jenő különösen is fontosnak tartotta az énekhang folyamatos és rendszeres képzését, fejlesztését. A tankönyvi fejezet címe: *Minden énekórára* felhívása is erről árulkodik, valamint a minden részletükben kidolgozott gyakorlatok, amelyek tekintettel vannak az adott iskolai évfolyamban tanuló gyerekek életkori, fiziológiai adottságaira és zenei ismereteire. Örvendetes volna, ha valóban minden énekórán megfelelően alkalmaznánk ezeket az elsőtől a nyolcadik osztályig felépített, egymáshoz és az adott évfolyam tananyagához szervesen kapcsolódó, a légzéstechnikát és az énekhangot egyaránt fejlesztő gyakorlatsorokat.

Az Egyházzenei és Zenepedagógiai Tanszék oktatói folyamatos kutatásokat végeznek Ádám Jenő örökségének megismerése és megismertetése céljából. Eredményeikről további konferenciáikon fognak beszámolni.

Heverdle Péterné Köncse Kriszta – Méhes Balázs

<https://pk.kre.hu/index.php/1945-zenepedagogiai-konferencia-ket-felvo-nasban>

Erkel 130

•••

A Fiumei úti Nemzeti Sírkertben a korszakalkotó zeneszerző halálának évfordulójához közeledve tartottak megemlékezést, amelyen koszorút helyezett el a Zeneakadémia rektora is.

Június 15-én lesz 130 esztendeje, hogy elhunyt Erkel Ferenc zeneszerző, a Zeneakadémia első igazgatója, ez alkalomból tartottak koszorúzást a közelmúltban felújított síremlékénél június 10-én. Az eseményen dr. Vigh Andrea, a Liszt Ferenc Zeneművészeti egyetem rektora, mellett az Erkel Ferenc Társaság, a Budapesti Filharmoniai Társaság és más zenei szervezetek képviselői, valamint Erkel szülővárosa, Gyula, illetve Budakeszi delegációja vettek részt, beszédet mondott dr. Batta András zenetörténész.

*Erkel Ferenc alakja a kortársak, pályatársak világában
Emlékbeszéd a zeneszerző halálának 130. évfordulóján*

Elképzelem az idős Erkel hallgató alakját, amint a lassacskán nagyvárossá váló Budapest utcáin sétál a Király utcából a Régi Zeneakadémiára. Korábban, amikor még aktív tanár és igazgató volt, ott is lakott Liszt Ferenc lakása felett. Zongorát tanított és nem zeneszerzést, mint ahogyan Liszt is. Lisztre, a szerencsésebb géniuszra – felnézett. Rá emlékezve jelentette meg a maga Rákóczi indulóját a magyar zene nagy évében, 1840-ben. Erkel nem kapott díszkardot, nem fogták ki kocsijából a lovakat...Igazi sztár Magyarországon már akkor is az volt, aki külföldről érkezett haza. Pedig Erkel valószínűleg majdnem úgy, vagy talán úgy zongorázott, mint Liszt. Még nyolcvan éves korában is. Mozart d-moll zongoraversenyét játszotta, saját kadenciával, és ráadásként Liszt nyaktörő fantáziáját Bellini utolsó operájának a Puritánoknak témáira. Megmutatni, hogy ő is tudja? Vagy csak főhajtásként a nagy kortárs előtt, akivel néha összegabalyodtak amúgy távoli pályájuk szálai? Mondjuk épp a Zeneakadémia létrehozásakor. Jelképes, hogy Erkel nyitotta meg Liszt Ferenc zeneakadémiáját 1875-ben. Igaz, Liszt lakásán. Az utakat általában Erkel taposta ki. És mindig átadta Lisztnek a legtehetségesebb tanítványokat, köztük Thomán Istvánt, Dohnányi és Bartók későbbi tanárát. De hol volt még az öreg Erkel utolsó éveiben az unokák generációja? Dohnányi Pozsonyban koptatta az iskolapadot és a billentyűket. Ugyanott, ugyanazon az orgonán játszott egyébként a négy évvel fiatalabb Bartók is, aki Erkel Lászlónál, Erkel Ferenc harmadik fiánál tanult zongorázni. Vajon hallott az öreg Erkel Bartókról, Dohnányiról? Aligha. Mire felkerültek a budapesti Zeneakadémiára, Erkel már nem élt.

Sétáljunk tovább Erkellel, a Sugár úton! Hősünk nap mint nap az Operaház homlokzatán láthatta szobor alakban saját magát. Furcsa érzés lehetett: egyszerre felemelő és szomorú. A halhatatlanság súlya nyomaszthatta az élő. „Én nem műveimet, magamat élem túl” – mondta volna Erkel. Talán éppen az Operaház előtt fogant meg benne ez a keserű gondolat? Valóban túlélte önmagát? Erkel idős kora idején Mahler túl volt első szimfóniája bemutatóján – éppen Budapesten –, Richard Strauss már meglepte a világot szimfonikus költeményeivel, Debussy első vonósnégyesével, Verdi bemutatta a *Falstaffot* (épp Erkel halála előtt néhány hónappal), Brahms, Bruckner szinte már befejezte életművét. A nagy „ellenfél”, Wagner tíz éve halott volt. Erkel kései műveit még mindig nem ismerjük eléggé ahhoz, hogy eldöntsük: az utolsó évtizedben

valóban bezárult-e a kreativitás kapuja. Tény az, hogy az Ünnepi nyitány, amit 78 éves korában mutattak be – a romantikus magyar szimfonikus zene egyik ritka gyöngyszeme. Csúcspontján hangsúlyosan jelenik meg a *Szózat* motívuma. Nem a *Himnuszé* – arra csak szemérmesen utal művében Erkel – hanem a csaknem harminc éve halott barát, Egressy Béni kompozíciójáé. Vagy mögötte inkább Vörösmarty alakja sejlik fel? A hitvalló sor: „Itt élned, halnod kell”. Egyébként Liszt is ismerte a *Szózatot*. Sőt, a legenda úgy tartja, egyik tanítványa fel is olvasta neki egy este. „Oui, oui, mon ami – bólogatott Liszt – *Itt élned, halnod kell.*”

Erkel magyarsága mélyebbről fakadt, mint Liszté. Különös, hogy Liszt Ferenc édesapja is egy arisztokrata uradalomban szolgált, de nem muzsikusként, bár úgy hírlík, tehetséges volt, és Erkelé is, mégis mekkora különbség feszül Doborján és Gyula között! Gyula – noha némi túlzással – nemzetközinek mondható akkori háromnyelvűsége miatt, mégiscsak a magyar lélek otthona, mindenek előtt az aradi vértanúk kálváriája miatt. Ma is az egyik legmagyarabb város. Doborján viszont – Raiding néven – Burgenland kicsiny helye, amelyre a térképen a Liszt-kultusz nélkül senki sem vetne hosszabb pillantást. A találkozások és minták, melyek oly fontosak egy fiatal számára, meghatározó útjelzőként jelentek meg. Például Rosty Albert alispán és főjegyző, akinek zenés szalonjain az ifjú Erkel hallgatóként és aktív közreműködőként oly gyakran vett részt. Vajon tudta, hogy mentora apját lecsukták a Martinovics-összeesküvés felszámolása után? De ha nem is tudta, érezhette a tenni akarást annak az embernek a viselkedéséből, aki felszabadította a jobbágyságot és önként mondott le arról a nemesi kiváltságról, ami az adófizetés alóli mentességre vonatkozott. Rosty később gondosan egyengette Erkel pest-budai karrierjét is.

Pest-Buda, anno 1835. Ez az az év, amikor Erkel megérkezett a leendő fővárosba, a magyar szellem fővárosából, Kolozsvárról. Pozsony volt a hivatalos főváros, de a mai határainkon túli szép magyar városok is „magyarabbak” voltak, hiszen Pest-Buda lakosságának zöme még magyarul sem tudott. Mivel a későbbi Nemzeti Színházat csak akkoriban kezdték építeni, Erkel rövid Várszínház-beli tevékenysége után kedvezőbb művészi feltételek mellett a hatalmas pesti Német Színházhoz került. Egyébként itt is elhangzottak magyar tematikájú darabok, például az *István király, a magyarok jótevője*, amelyet a megnyitó alkalmával mutattak be, Beethoven kísérezzenéjével – németül. A leginkább magyar ebben a történetben Beethoven volt, aki ide komponálta a kor egyik legszebb verbunkos dallamát, valószínűleg Bihari játékának hatá-

sára. Bihari hitvallással felérő hegedülését Erkel is hallotta tanulmányai alatt, Pozsonyban.

De mi is a magyar? Ha a zeneszerző Erkel felől tesszük föl a kérdést, akkor így hangozhatna: milyen legyen a magyar? Mármost a magyar zene, amit rövid táncok formájában tettek közzé egy történelmi jelentőségű, amúgy kevésbé ismert kiadványban, *Magyar nóták Veszprém vármegyéből* címmel. Fortepianóra (a kor zongorájára) adaptálva jelentek meg ezek a kis darabok, fizetenként, egy-egy műkedvelő arisztokrata hölgynek ajánlva, arra számítva, hogy az úri asszonyok és kisasszonyok menüettek és keringők mellett magyar táncocskákat is játsszanak otthon. A kiadvány épp Erkel tanulóéveiben látott napvilágot. Ez volt tehát a kiindulás, az alapanyag a későbbi operák nagy építményéhez. És itt fogható meg a kreatív szellem diadala, ami kizárólag Erkelé, és ami őt kora legnagyobb magyarországi zeneszerzőjévé teszi. Hihetetlenül izgalmas átélni azt a folyamatot, ami a *Bátori Mária* magyar koloritjától a *Bánk bán* mélyen beivódó, dráma-ihlette magyar stílusához vezet. Erkel ugyanis nemcsak teremtő géniusz volt, de forradalmian újító is. Talán ezért is akarták az 1930-as évek végén, a budapesti Opera akkori ifjú, nagytehetségű művészei, Rékai Nándor, Nádásdi Kálmán, Oláh Gusztáv viszszaemlékezni, a 19. századi, kelet-európai zene nagyjainak, elsősorban Muszorgszkijnak fényében, újra igazolni Erkel eredetiségét. Ezért írták át a *Bánk bán* szövegét Arany János és Vörösmarty Mihály stílusában, és ezért változtatták meg az Erkel-kor operakliséinek megfelelő jelenetépítkezést. Háttérbe szorítva azt a tényt, hogy Erkel a romantikus operák (olasz és francia minták) etikettje ellenére is elképesztően eredeti ötleteket vitt be operáiba.

Már arra is felkaphatták a fejüket a kortársak, hogy a *Hunyadiban* csárdást táncolnak, ami csak néhány évvel korábban nyert polgárjogot a bálók táncrendjében. Arra aztán végképp nem gondolhattak, hogy a magyar Florestan, azaz Hunyadi László, a börtönben lassú verbunkosra búcsúzik kedvesétől, miután a híres közjátékban a gyászzene is a táncból leszűrt magyar karaktert kapott. (Ezt a gyászindulót játszották Erkel ravatalánál az Opera előcsarnokában, mintegy 130 éve.) Szilágyi Erzsébet is a verbunkos és a mögötte meghúzódó magyar népzenei hatások átlényegítésével vált a bennünket annyira megfogó, a magyarok Nagyasszonyára emlékeztető - „Stabat Mater” - anya-figurájává. A reformkor magyar zenei nyelvét teremtette meg Erkel, és vitte tovább a hosszú és kényszerű alkotói szünet után a *Bánk bánban* is. Bizonyítva ezzel, hogy a magyarnóta-hang, mely az 1840-es évektől száz meg száz népszínmű-

ben, no meg cigánybandák játékában – ahogyan Podmaniczky Frigyes írta – a lelket tartotta a letaglózott magyar társadalomban, nemes zenei anyaga lehet a mű központi duettjének úgy, hogy – először a zenetörténetben bekerül a szimfonikus zenekarba és drámai jelentőséget nyer a *cimbalom*, és a *viola d'amore* révén a *cigány hegedűje* is, természetesen simulva be a romantikus operák fő áramába. Hát a „tiszaparti jelenet”? A furulyázó parasztokkal, és minden idők legtragikusabb „hallgató és friss” táncpárjával, amely a hősnő örülési és öngyilkossági jelenetének alaphangját adja? Ilyen ötlet csak egy kivételes géniusznak jut eszébe.

Erkel magyarsága személyesen megélt, mélyen bevesződő élmények sorozatából állt össze. A szülővárosról, a családról, Rosty Albert alakjáról már volt szó. De ott vannak a pályatársak: csupa drámai, magyar sors. Az Egri fivérek: Gábor, a híres színész, Petőfi barátja, aki a nagy költő oldalán karddal küzd a szabadságért, majd halálra ítélik, Törökországba menekül, amnesztát kap, és élte utolsó évtizedét mellőzötten tölti. Öccse, Béni, Erkel legközelebbi munkatársa, aki elsőnek zenésít meg Petőfi verseket, Komáromnál harcol és – a Szózaton kívül – megírja a *Klapka-indulót*. 37 évesen hal meg tüdőbajban. Bartay Endre, a Nemzeti Színház zseniális igazgatója, maga is zeneszerző, pedagógiai elkötelezettséggel. Ha ő nincs, nincs magyar népszínmű, se Szózat se Himnusz, ugyanis mindezt ő teszi lehetővé, pályázatok kiírásával. Földhözragadt és hálátlan támadások érik – külföldre menekül. Abban az időben a primadonnák még az élet színpadán is hősök. A nemzetközi hírnő *Schodelné Klein Rozália*, aki bebörtönzött szerelme birtokának megmentéséért karrierje csúcsán költözik vidékre, hogy a birtok ügyeit irányítsa. Nyáry Pál – mert róla van szó – amikor az ötvenes években kiszabadul és visszatér a Nyírségbe, már nem találkozhat kedvesével: Rozália negyvenhárom évesen, nem sokkal korábban hal meg. Színpadi riválisa, az első Melinda a Bánk bánban, Hollósy Kornélia, akit a nemzetcsalogányának is neveznek, jótékonyági koncertekkel gyűjt ügyek, közösségek felvirágoztatására, és a szabadságharc után énekesi karrierjét bebörtönzött és halálra ítélt huszártiszt fivérének kiszabadítására fordítja.

Drámák, folyamatosan. Talán ezért sem érzett Erkel erősebb készíttetést a Hunyadi és a Bánk bán között eltelt 17 évben színpadon játszódó dráma bemutatására. Maradt számára a zene és a sakk. Utóbbiról – jelentőségéhez képest – keveset tudunk. A zeneésztársakról azonban többet, annál is inkább, mert – kissé patetikusan fogalmazva – velük vitte tovább '48 szellemét Erkel.

1853-ban, 170 évvel ezelőtt egy szimfonikus zenekar megalakítása Magyarországon nemcsak zenetörténeti, hanem politikai jelentőséggel is bírt. Azokban az években, amikor a gyülekezést, a színpadi megjelenést, a rejtett üzeneteket árgus szemekkel figyelte megannyi császárhű cenzor, a Filharmóniai Társaság a maga 47 tagjával valószínűleg ármádiának számított. Csak azért engedték, mert azt hitték, hogy nem kell félni a zene nyelvétől. Ám már az első, a Nemzeti Múzeumban megrendezett hangversenyen kiderült, hogy tévedtek, ugyanis Beethoven zenéje a szellem szabadságáról szól a mindenkori zsarnokság ellenében. Azt hiszem a Brunszvik-család előkészítő munkája után a magyarok ekkor szerették meg igazán Beehovent, akinek a zenéje aztán korról korra a magyar szabadság kísérőzenéje lett, 1956-tal bezárólag, sőt, még az után is.

Most, a Filharmóniai Társaság Zenekarának születésére is emlékezve illő felsorolni az alakuló együttes vezérkarának tagjait: Erkelen kívül a két, német származású fuvolistát, a zenéjükben is magyarrá vált Dopplertestvéreket (Ferencet és Károlyt), a hegedűs és karmester Császár Györgyöt (aki Kaiser álnév mögé bújva próbálta titkolni a hatóság előtt szabadságharcos múltját), Ridley-Kohne Dávidot, a koncertmestert, aki egyébként a később világhírű hegedűst és tanárt, a veszprémi Auer Lipótot bocsátotta nemzetközi útjára; Huber Károlyt, Erkel jobbkezét, aki a magyar hegedűiskola megalapítójának, Hubay Jenőnek édesapja lett, és a többieket: Eisler Lipót első fagottost, a zeneszerző Kirschlechner Ferencet, a fuvolista Pfeiffer Antalt és Szuk Lipót csellistát. Nagy és fényes történet indult el kezdeményezésükre, 170 évvel ezelőtt.

Különös, hogy Erkel viszonylag keveset komponált szimfonikus zenekarra. Nem írt például szimfóniát és Liszt modern műfajával, a szimfonikus költeménnyel sem próbálkozott. Talán azért, mert ennyire erős volt benne a drámai véna? Vagy úgy érezte, hogy Magyarországon a zenés színpad egyértelmű üzeneteire nagyobb szükség van? De bizonyára voltak prózaibb okok is. Erkel rengeteget dolgozott. A színházigazgatás, a repertoárépítés, a mindennapos küzdelmek apró-cseprő ügyei, a nagy család, és – legalább is az ötvenes években – az anyagi gondok (Erkel a reakciós Albrecht főhercegnél kénytelen házitanítóskodni), nem kedveztek a nyugodt alkotómunkának. Verdinek, Meyerbeernek, Gounod-nak nem kellett ilyesmivel foglalkozniuk. Az ő hazáikban már évszázadok óta működött az a zenei-előadóművészeti infrastruktúra, amit Erkel teremtett meg és nap mint nap megpróbált fenntarthatóvá tenni.

Csoda-e ha mindebbe belefáradt, és egy idő után legszűkebb társaságában egyre több orvos jelent meg? Mindenek előtt dr. Jelinek Zsig-

mond, aki műkedvelő zenészként is közel került hozzá. Úgy tudjuk, a páciens, orvosa számára brácsára és zongorára komponált egy Magyar Albumlapot. Sajnos elveszett! A kollektív emlékezet szerint a doktor rózsadombi házának szép kilátású kertje ihlette, ahol Erkel – idézem – „egy magányos csónakázóra és csillagos éjszakára gondolt és hozzá a régi magyar időkre.” A magányos csónakázó – éljünk a szentimentális asszociációval – maga Erkel lehetett. A „régi magyar idők” gyermeke volt, aki valószínűleg mindent idegennek érzett, ami a szabadságharc leverése után történt: a megtorlást éppen úgy, mint az osztrákokkal való összeborulást. Megélte ugyan, hogy a nemzet komponistájaként ünnepejjék és tiszteletére is énekeljék Himnuszát, ám halálos ágyánál mégis csak Lajos fia, a legszerényebb karriert befutott muzsikus-Erkel, István, a legkisebbik fiú (aki posta-főfelügyelő lett), és a gyermekkort túlélte egyetlen lány, Mária állt. A tehetséges Elek apjával egy napon halt meg. Sándor még tett egy utolsó tisztelegő látogatást a svábhegyi villában, ahol Erkel a nyári hónapokat töltötte.

Kint, a „világban” megjelent a telefonhírmondó, megindultak a millenniumi készülődések, épült a város, zakatolt az élet. A nemzet komponistája persze óriási temetésben részesült... És elkezdődött utókora, amely – merő tiszteletből – állandóan korrigálni, átírni, befejezni akarta életművét. Csak az utóbbi néhány évtizedben támadt igény Erkel eredeti arcának megismerésére, az operákra és a himnuszra rátapadt, megkövesedett rétegek lehántására. Ne feledjük, hogy a Himnusz is csak 1989 óta törvénybe iktatottan hivatalos! Mégis: 1844 óta ez az igazi himnuszunk. Mert az a mély és poétikus érzés, ami Erkelt és generációjának legnagyobbjait a hazához fűzte, a reformkor óta minden magyart megindít. Van ugyanis egy sor a Bánk bánban, amit senki sem próbált meg sem kijavítani, sem átírni, a „Hazám, hazám, te mindenem...” És ez a lényeg!

Így emlékezzünk Erkel Ferencre ma is!

Batta András; Somogyváry Ákos

A Budapesti Filharmóniai Társaság fúvósötöse – Horváth Bence és Nagy Csaba trombitán, Leiter János kürtön, Szabó Sándor harsonán és Adamik Gábor tubán – működött közre. Erkel Hunyadi László c. operájából a Marcia, Edvard Grieg – Ballada és végül a Hymnusz műveket adták elő.

Jelen voltak, illetve koszorúztak:

- Erkel Vera az Erkel-család képviselőjében
- Dr. Batta András
- Gyula: Kónya István alpolgármester és Kiss Tamásné önkormányzati képviselő, az Erkel Ferenc Társaság tagja
- Budakeszi: Sigmund Bertalan alpolgármester és családja

- a Budapesti Filharmóniai Társaság nevében Tamás Dóra zenekari menedzser
- a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem képviselőjében Vigh Andrea rektor asszony
- a Magyar Kodály Társaság nevében B. Horváth Andrea (társelnök); Ispán Franciska (MKT elnökség)
- az Erkel Ferenc Társaságot képviselve Dézsi János alelnök és dr. Krasznai Gáspár
- a Magyar Cimbalom Szövetség nevében Herencsár Viktória
- a gyulai Erkel Ferenc Gimnáziumot képviselve Zámori Ida jelenlegi, és Kovács Ilona volt igazgató, előbbi az Erkel Ferenc Társaság tagja, utóbbi a Gyulai Erkel Ferenc Vegyeskar elnöke
- a gyulai Erkel Ferenc Nonprofit Kft. nevében Szappanos Gábor
- Mosonmagyaróvár képviselőjében dr. Kósa Lajos ny. egyetemi tanár

A programot összefogta Somogyváry Ákos az Erkel Társaság elnöke.

Somogyváry Ákos

KORTÁRSAINK

Nyomot kell hagynod...

...

Ez alkalommal is megtelt az Avilai Nagy Szent Teréz Templom a tanítványokkal, barátokkal és érdeklődőkkel. Az esemény végén Zsuzsanna asszonytól kaptunk egy kedves emléket, egy útravalót.

10. éve...

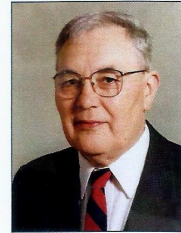
UGRIN GÁBOR
1932–2013

*„Mi a dalban él, fent halhatatlan,
lent a létben elmerül.”*

(F. Schiller)

EMLÉKMISE * Horváth Zoltán esperes atyával

Kodály: Missa brevis
Fővárosi Énekkar, Örökifjú Zenebarátok Kórusa
és régi kórustagok – vezényel: dr. Krasznai Gáspár

Az Avilai Nagy Szent Teréz templomban 2023. június 22-én

Emlékmise

Ugrin Tanár úr halálának 10. évfordulóján

2023. június 22., csütörtök, 18:30 óra

Avilai Nagy Szent Teréz Templom (VI., Pethő S. u.2.)

Kodály: *Missa Brevis*

Közreműködnek:

Szólisták: Besenyei Éva szoprán, Heim Mercédesz alt,

Magyaróvári Viktor tenor, Illés Péter basszus

Fővárosi Énekkar, *karnagy:* dr. Krasznai Gáspár

Örökifjú Zenebarátok Kórusa, *karnagy:* Belejnő Apró Veronika

Jeunesses Musicales régi kórustagjai

Orgona: Erdődy János

Vezényel: dr. Krasznai Gáspár

 www.fovarosienekkar.eu
www.orkifjuzenebaratok.hu

file: ////HIREK%202023%203/nyomot-kell-hagynod-tiz-eve-hunyt-el-ugrin-gabor-zenepedagogus.htm

ELŐRETEKINTÉS

Beszámoló a Magyar Kodály Társaság és a Rákóczi Szövetség kapcsolatfelvételéről

...

A kapcsolatfelvétel 2023 tavaszán kezdődött, amikor prof. dr. Vas Bence, a Magyar Kodály Társaság elnöke megkereste a Szövetséget és felajánlotta a Társaság szakmai közreműködését a Rákóczi Szövetség tanári továbbképző tábora programjaiban. A Szövetség elnöke, Csáky Csongor meghívta a Társaság képviselőit a 2023 júliusában megrendezett Összmagyar Tanártábor keretein belül egy olyan beszélgetésre, melyen a Kodály Társaság céljainak bemutatása mellett sor kerülhet egy bizonyos igényfelmérésre, a Tábor programjának az ének-zenetanárok irányában történő bővítése tárgyában.

A látogatásra 2023. július 16-án délután került sor. A beszélgetés résztvevői magyar nyelv és irodalom szakos, valamint történelemtanárok voltak, de volt közöttük kétszakos tanárként ének-zene szakos, valamint népzene-tanár, és zenei foglalkozást vezető bölcsőde- ill. óvodapedagógus is.

A találkozón résztvevő kb. 50 érdeklődő kolléga mintegy fele a jelenlegi határainkon belül tanít, egynegyede a mai határainkon kívülre eső területeket képviselte (Felvidék, Kárpátalja, Moldva, Partium és Erdély, Vajdaság), egynegyede pedig egyéb országokból, a diaszpórát képviselve volt jelen (Ausztria, Németország, Argentína, Kolumbia).

A Magyar Kodály Társaságot prof. dr. Vas Bence egyetemi tanár, a Kodály Társaság elnöke, valamint dr. S. Szabó Márta egyetemi docens, a Társaság elnökségi tagja képviselte.

A beszélgetés elején Vas Bence bemutatta a Kodály Társaság történetének, működésének, feladatainak legfontosabb elemeit, majd részletesen szólt zeneoktatásunk, azon belül is az ének-zene oktatás jelenlegi helyzetéről. Felvázolta azokat a nehézségeket, melyek az utóbbi évtizedekben korlátozták az énektanítás eredményességét: az iskola előtti zenei nevelés hiányosságait, az iskolai ének szaktárgy presztízsvesztését, a kórusélet gyengülését, az ének-zene tagozatos osztályok számának csökkenését, a tanárképzés problémáit. Szólt a közösségi élet szétesésének, a civil szerveződések visszaszorulásának folyamatáról, az individuum erősödéséről a közösséggel szemben, és az ezen jelen-

ségek kártékony hatását ellensúlyozni képes kamarazenélés, a közös muzsikálás és éneklés lehetséges hatásairól. A Kodály Társaság egyik legfontosabb feladatának az új tanárgeneráció erősítését tartja. Emellett pedig azon kollégák támogatását, továbbképzését, akik szívügyüknek tekintik az ének-zene ügyét és tetterre készek saját környezetükben – határainkon belül és kívül.

S. Szabó Márta Kodály tömör megfogalmazását idézte a magyar zenei nevelési koncepció lényegének meghatározásaként: „*Három szóval ki lehet fejezni: ének, népdal és mozgó dó.*” Az éneklés, mint aktív zenei tevékenység élményt ad az éneklőknek, s egyben megalapozza a hallási képességeket is. A *mozgó dó*, azaz a relatív szolmizáció használata a gyors és eredményes kottaolvasás- és írás hatékony eszköze. Ebben a körben a *népdaltanítás* szerepéről kiemelten szólt az előadó. Hiszen „*a magyar népdal az egész magyar lélek tükré, a magyar nyelvvel egyidős.*” (Kodály) Segít a magyar néplélek, a kultúra és a történelem megismerésében, s a diaszpóra magyarsága számára a nyelv megőrzésének is kiváló eszköze. Ugyanakkor dallamvilága letisztultan egyszerű, könnyen elsajátítható. A mai technikai lehetőségeket kihasználva olyan hanghordozók is segítik a bel- és külföldön tevékenykedők munkáját, mint az előadó által ajánlott, kb. 200 magyar népdalt tartalmazó pendrive – *Aki dudás akar lenni* (zenei segédlet a magyar ének-zene tankönyvek népdalanyagának autentikus zenei környezetben való tanításához – e-mail: akidudas@gmail.com). Szólt még arról, hogy a felgyűjtött magyar népdaloknak nemcsak a száma jelentős, hanem zenei minősége is kiemelkedően értékes, melynek megőrzése és terjesztése az oktatás, a továbbadás feladata.

A résztvevők hozzászólásaikkal megerősítették az előadók szándékát. A diaszpórában élő kollégák beszámoltak azokról az eredményekről, amelyeket szűkebb környezetükben eddig elértek, de fontosnak tartják az ifjabb tanító generációk kinevelését. Ehhez ugyanúgy segítséget várnak a Rákóczi Szövetségtől, ahogy azt a magyar és a történelem tantárgy esetében magas színvonalon megkapják. Véleményük szerint komoly érdeklődés lenne az ének szakos, illetve zenei csoportokat vezető kollégáik részéről is egy énektanári szekció meghirdetésének, melyet ők is terjesztenének hazájukban. Hangsúlyozták, hogy a diaszpórában élők számára speciális foglalkozások szükségesek, hiszen helyzetük és feladatuk jelentősen eltér magyarországi kollégáikétól.

A szórvány magyarság képviselői szintén sajátos körülmények között tevékenykednek, esetükben a helyi magyar hagyományok tovább élte-

tése is feladat. A résztvevők megfogalmazták: a humán kapcsolódási pontok miatt a magyar- és történelemtanári tábori továbbképzés harmadik szakja is lehetne az ének-zene, melyben a közös előadások mellett speciális zenei foglalkozások, tananyagbővítő programok és a módszertani ötletek frissítése szerepelhetne. Javasolták a reggeli közös éneklések megszervezését is, melyek a közösségteremtés kiváló alkalmai lehetnének.

Az elhangzottak alapján a Magyar Kodály Társaság elnöke kijelentette, hogy a Társaság szakmai programrész kidolgozásával, megfelelő előadók és foglalkozásvezetők biztosításával örömmel részt venne a tanári továbbképző tábor munkájában a jövőben.

A lehetséges programok:

- Ének-zenetanárok és foglalkozást vezető kollégák továbbképzése külön a hazai, külön a határon túli és külön a diaszpórában élő szakemberek részvételével.
- A magyar és történelem szakos tanárok számára olyan tananyagbővítő és kiegészítő módszertani anyagok átadása, mely segíti szaktárgyaik oktatását. A kapcsolódó énekes repertoár (népzene, műdal, megzenésített vers, zenés drámapedagógia) tematikus kidolgozásával az ismeretek elmélyítésének, valamint élményt adó, a magyar identitástudatot erősítő oktatás és nevelés segítése.
- A táborlakók napi tevékenységei közé beemelhető közös éneklés formáinak és anyagának kidolgozása és megvalósítása.

A Magyar Kodály Társaság a fentiek alapján 2023 őszén a Rákóczi Szövetségnél kezdeményezni fogja a felsorolt pontok megvitatását, lehetséges megvalósításuk módját. Az MKT célja, hogy olyan programokat készítsen elő, melyek illeszkednek a Rákóczi Szövetség koncepciójába és a nyári táborok működési szerkezetébe, s amelyek segítséget nyújthatnak a résztvevőknek otthoni munkájukhoz.

S. Szabó Márta

JEGYZŐKÖNYV

a Magyar Kodály Társaság 2023 évi közgyűléséről

Jegyzőkönyv a Magyar Kodály Társaság 2023 évi közgyűléséről

Helyszín: Kárpátaljai Magyarok Kulturális Szövetsége székháza, 1068 Budapest, Városligeti fasor 44. földszinti Tárgyaló

Időpont: 2023. május 13. 10:00 óra.

Tervezett napirend a Meghívó szerint:

1. Elnöki köszöntő és a Napirend elfogadása
2. Levezető elnök megválasztása
3. Szavazatszámláló bizottság, és jegyzőkönyv-hitelesítők megválasztása
4. Tiszteletbeli tagok megválasztása
5. 2022. évi pénzügyi beszámoló
6. 2022. évi Közhasznúsági melléklet beszámoló
7. Felügyelő Bizottság beszámolója
8. Pénzügyi beszámoló és benne a Közhasznúsági melléklet, Felügyelő bizottsági beszámoló elfogadása
9. Tagscsoport beszámolók: Veszprém, Sopron, Pécs, Kecskemét, Szeged, Nyíregyháza
10. Elnöki beszámoló: Előző közgyűlés után történt események, gazdasági helyzet, pályázatok, új tagscsoportok létrejöttének lehetősége, stratégiai tervek
11. Hozzászólások
12. A beszámolók elfogadása
13. Vita és szavazás a tagscsoport befizetésekről (lentebb részletes napirendi pont előterjesztés)
14. Egyebek
15. Elnöki zárás

Prof. Dr. Vas Bence
elnök

Dr. Vas Bence elnök 10:00 órakor bejelentí, hogy a közgyűlés határozatképtelen, mivel nem jelent meg elegendő számú 42 fő tag. Kijelenti, hogy 15 perc múlva ismételt közgyűlést hív össze. Ennek lehetőségéről a tagságot a meghívóban is értesítette az elnökség, így jogilag szabályos a második, ismételt közgyűlés. E megismételt közgyűlés a megjelent szavazati jogú tagok létszámától függetlenül határozatképes.

1. Elnöki köszöntő

1.1. Az elnök köszöntötte az egybegyűlteket: az elnökségi tagokat, a tagsoportvezetőket, a tiszteletbeli tagokat és a tagságot.

Tisztelettel köszöntötte a megjelent vendégeket, a közgyűlés utáni könyvbemutató *(Igó István népdalgyűjtése a bükk Hegyháton c. kötet)* résztvevőit.

1.2. A köszöntés után elnök úr röviden bemutatkozott, mivel megválasztására az előző közgyűlés után került sor. Jelezte, hogy az MKT honlapján található életrajzban minden lényeges benne foglaltatik.

1.3. További köszöntések hangoztak el: az elmúlt időszakban különböző díjakban, kintintésekben részesített tagokat köszöntöttük.

2022. januári átadással

KÓTA-díjak:

Tóth Ferenc – Nagydíj
Ordasi Péter – Életmű-díj
Sebestyénné Farkas Ilona – Kórus kategória
Szegediné Tóth Ildikó – Kórus kategória
Krasznai Gáspár – Karmagy kategória
Körtesi András – Zongorakísérő kategória
Nagy Márta – Zongorakísérő kategória
Rácz Beatrix – Kórusénekes, kórustitkár kategória

2022. márc.15.

Kodály Vonósnégyes – Kossuth-díj
Nagy Éva Vera – Magyar Ezüst Érdemkereszt

2022 tavasza:

Tallán Tibor – az MTA rendes tagja lett
Botvay Károly – Weiner Leó-emlékdíj
Tardy László – Budavár díszpolgára

2022. augusztus 20.

Andrásfalvy Bertalan – Magyar Érdemrend Nagykeresztje
Gráf Zsuzsanna Magyar Érdemrend Tisztikereszt
Juhász Judit – Szent István Érdemérem és Díj
Kollár Éva – Magyar Érdemrend Középkereszt
Mindszenty Zsuzsanna – Magyar Érdemrend Lovagkereszt
Hartványi Judit Magyar Ezüst Érdemkereszt

2022 őszén:

Józsa Mónika – Életmű-díj (Szlovákiai Magyar Zenei Díj)
Dombóvári János – MMA Életűt-díj
Balsházi Bálint – Pesterzsébet Kultúrájáért

2023. januári átadással

KÓTA-díjak:

Rozgonyi Éva – Nagydíj
Szűcs Magdaléna – Kórus kategória

Ittészné Kövendi Kata – Zeneíró kategória
Jámborné Márkus Emőke és Jámbor Zsolt – Tanár kategória

2023. március 15
Tardy László – Magyarország Kiváló Művésze
Somos Csaba – Magyarország Érdemes Művésze
Domonkos Mária – Magyar Érdemrend Tisztikereszt
Kéri Laura Zita – Magyar Érdemrend Lovagkereszt
Ladics Tamásné – Magyar Arany Érdemkereszt

Ezután a közgyűlés egy perces néma felállással megemlékezett az előző évi közgyűlés óta elhunyt tagjairól.

2022-ben elhunytak
Géczy Olga
Králik János
Babka József
Kertész Lajos
Sárosi Bálint
Schmidt Sándor
Mocskonyiné Tallér Edit
Andrásfai Ida
Pröhle Henrik
Czágásch Józsefné

2023-ban elhunytak
Párkai István
Ábrahám Mariann

Bár nem volt MKT tag, de Gerenday Ágnes sokat tett a Kodály-ügyért, friss halálhíre megrendítette a jelenlévőket.

1.4. Elnök úr kitüntetések átadásával és kiemelt köszöntésekkel folytatta a közgyűlést.

Kende Zsuzsa sok évtizedes kitaró, áldozatos titkári munkája után hivatalosan befejezi titkári tevékenységét, de segít még a hivatali munka átvételében.

Munkája köszöneteként a Magyar Kodály Társaság plakettjét kapta.

Puskásné Ispán Franciskának megköszönte sok évtizedes munkáját, a Társaságért végzett áldozatos tevékenységét. Szintén az MKT plakettjét kapta.

Sebestyénné Farkas Ilonát (Monát) távollétében köszöntötte ezután, aki áldozatos, sok évtizedes munkájáért a MKT plakettjét érdemelte ki. A plakettet egy későbbi időpontban veszi át.

Jámbor Zsoltnak sok évtizedes, eredményes munkájáért, és a Kecskeméti Tagcsoport vezetéséért az MKT plakettjét adományozza az elnökség. Ő is később veszi át a díjat.

Bencsik Erzsébet kollégánkat is szerette volna köszönteni egy virágcsokorral abból az alkalomból, hogy átadta a Soproni Tagcsoport vezetését kolléganőjének, de ő sem tudott jelen lenni a közgyűlésen.

Végül köszönetet mondott **Kertész Attilának**, a pécsi Tagcsoport vezetésében végzett sok éves munkájáért abból az alkalomból, hogy a tisztújító ülésen a Tagcsoport tiszteletbeli elnökvé választották.

Együttal köszöntötte a három új tagcsoportvezetőt és munkájukhoz sok sikert kívánt.

- Kecskeméten Jámbor Zsolt helyét **Virág Barnabás** vette át aki néhány mondatban bemutatkozott.

- Sopronban Bencsik Erzsébettől **Lampert Tünde** vette át a vezetői pozíciót, aki szintén bemutatkozott a közgyűlés előtt.
- Pécsen pedig Kertész Attilától vette át a vezetést **Hoffner Tibor**, aki azért nem volt jelen a közgyűlésen, mert a Kodály Társaság nevében éppen Zánkán tartott felkészítő foglalkozást az Erzsébet tábork zenei vezetőinek. Elnök úr bemutatta az új tagcsoportvezetőt.

1.5. Következett a napirend elfogadása. A napirend megegyezett a meghívóban foglaltakkal. A közgyűlés a napirendet egyhangúlag elfogadta.

2. A levezető elnök megválasztása

A levezető elnök személyére elnök úr Őri Csilla társelnököt javasolta.

A közgyűlés a javaslatot egyhangúlag elfogadta.

3. Szavazatszámiláló bizottság, és jegyzőkönyv-hitelesítők megválasztása az elnök javaslata szerint.

A javaslatot a közgyűlés egyhangúlag elfogadta:

Szavazatszámiláló Bizottság: Szalay Olga, Balásházy Bálint, Blazsek Andrea

Jegyzőkönyv hitelesítése: B. Horváth Andrea, S. Szabó Márta.

4. Tiszteletbeli tagok megválasztása

A Tiszteletbeli tagok jelöléséről szóló tagcsoporti előterjesztések a jegyzőkönyv mellékletében megtalálhatóak.

Kecskemétről:

†Palotás József – zeneiskolai igazgató, zenetanár (posztumusz);

Ítztésné Kövendi Kata – ny. ének-zene-angol szakos tanár, szakíró, fordító;

Pálinkásné Kócsó Mária – ny. ének-zenetanár, karvezető;

Ubrizsnyé Érsek Éva – ny. ének-zenetanár, karvezető.

Nyíregyházáról:

Szabó Soma – zenetanár, karvezető

Hudivók Marianna – szolféztanár

Pécsről:

Lakner Tamás – egyetemi tanár

Budapestről:

B. Horváth Andrea – ének-zenetanár, karnagy

A jelöléseket a közgyűlés egyhangúlag elfogadta, a Tiszteletbeli tagságot igazoló oklevelek átadására a szeptember 2-i MKT Elnökségi ülésen kerül sor.

5. 2022. évi pénzügyi beszámoló – Kende Zsuzsa beszámolója

A beszámoló a jegyzőkönyv mellékletében megtalálható.

6. 2022. évi Közhasznúsági melléklet beszámoló – Balásházi Bálint beszámolója

A beszámoló a jegyzőkönyv mellékletében megtalálható.

7. Felügyelő Bizottság beszámolója – Balásházi Bálint beszámolója

A beszámoló a jegyzőkönyv mellékletében megtalálható.

8. Pénzügyi beszámoló és benne a Közhasznúsági melléklet, valamint a Felügyelő bizottsági beszámoló elfogadása.

A beszámolókat és a közhasznúsági mellékletet a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

9. Tagsoportri beszámolók: Veszprém, Sopron, Pécs, Kecskemét, Nyíregyháza.

A beszámolók a jegyzőkönyv mellékletében megtalálhatóak.

Rozgonyi Éva a Szegedi Tagsoport tevékenységéről szóban számolt be. Kiemelte azokat a sikeres, nagy létszámot megmozgató rendezvényeket (Bicinium-éneklési Verseny, Éneklő Ifjúság hangversenyek, egyéb kóruskoncertek), melyek szervezésében és lebonyolításában a Szegedi Tagsoport aktívan részt vett. A Tagsoport zenei témájú, főként Kodály életművéhez kapcsolódó előadások szervezett, melyen a tagok mellett a város érdeklődő szakemberei is jelen voltak. Beszámolt a tagtoborzás jelentős eredményeiről, s a nagy tapasztalattal rendelkező szakember kifejtette gondolatait az ének- és zeneoktatás helyzetével, megújításának szükségességével kapcsolatosan.

10. Elnöki beszámoló: Az előző közgyűlés után történt események, gazdasági helyzet, pályázatok, új tagsoportok létrejöttének lehetősége, stratégiai tervek

10.1. Gazdasági helyzet

10.2. Változások, folyamatok

10.3. Stratégiai terv és alakulása

10.1. Gazdasági helyzet:

A gazdasági helyzet összetett és gondokkal terhes. Olyan csomóhoz hasonlítható, mely teljesen összegabalyodott, de láthatóan van megoldása, azaz nem kibogozhatatlan. Röviden a következő helyzet alakult ki.

a) A Kodály Társaság Híreinek legfontosabb támogatója – akinek a segítségével a periodika megjelenhet – az a Nemzeti Kulturális Alap. Az Európai Unió támogatásának elmaradásával a gazdasági helyzet komoly problémák előtt áll. Ennek köszönhetően az NKA támogatásának egy része nagyon sokáig késlekedett. Egész pontosan a közgyűlés napjáig sem kapta meg a Társaság a 2022 évi újság támogatását. Ahhoz, hogy 2022-ben az újság meg tudjon jelenni, más NKA és MMA pályázati pénzeket fordítottunk a periodika kiadására várva, hogy év vége felé a folyóiratunk támogatása is megjön és mindent vissza tudunk fizetni a pályázatokba és minden így a helyére is kerüljön. Ám mivel a támogatás nem érkezett meg december végéig sem és a Társaság pénzeszközei elfogytak, nem tudtuk kifizetni azokat a pályázati tételeket, melyekre a támogatás megérkezett.

Így jártunk a „Kortárs Kodály” és a „Nem sokaság” hangversenyeink támogatásával és az MMA működésre adott támogatásával is.

b) December 27-én kaptunk egy kisebb összeget az NKA-tól, amiből az MMA működési támogatását rendezni tudtuk, azaz az MMA újságra fordított összegét visszaforgattuk működésre. Ennek szépséghibája az volt, hogy csak januárban fizettük ki az MMA céljaira a támogatást (irodavezetés, könyvelés stb), ami elszámolási problémát okozott, mivel az elküldési határidő az MMA támogatás esetében 2022 december 31. volt. Ezért 180 eFt-ot vissza kellett fizetnünk az MMA-nak. Így is komoly erőfeszítésbe került, hogy az MMA elnöksége, (elnök úr és főtítkárs úr) segítségével az elszámolást a határidő túllépés ellenére is elfogadta az MMA gazdasági osztálya.

Ha megkapjuk a 2022-es újság támogatást, csak akkor tudjuk rendezni a további két előbb említett NKA-s pályázatot. (A jegyzőkönyv elkészültéig megérkezett a 2022-es újság támogatása és elkezdődött a pályázatok kifizetése, de a teljesítési határidők túllépése miatt ez is komoly problémát jelent és folyamatos egyeztetést igényel az NKA munkatársaival.)

c) 2022 decemberében tartottunk egy konferenciát Pécsen. Ennek támogatására ígéret volt, de igen kalandos utat járt be. Decemberben úgy tűnt, hogy megkapjuk a támogatást. Januárban úgy volt, hogy meg is kaptuk (a Minisztérium adatai szerint), de kiderült, hogy az nem az a támogatás volt. Március környékén úgy tűnt, hogy nem kapjuk meg. Akkor kaptunk egy levelet, hogy újra adjuk be pályázatunkat egy NKA felületen. Végül a támogatást megnyertük, de csak hónapokkal később kaptuk meg. (A jegyzőkönyv elkészültéig ezt a támogatást is megkaptuk és augusztus 31-ig költhetjük el).

d) Az MMA 2023-ban is támogatja a Társaságot, melyért hálásak vagyunk a rendkívül fontos irodahasználat mellett, ám az előző évi 2 MFt helyett idén 1 MFt támogatást kaptunk.

e) Korábban sohasem sikerült támogatást nyernünk a Bethlen Gábor Alaptól. Idén sikerült 3,4 MF támogatást kapnunk működésre és un. utazó programok szervezésére. Ennek lényege, hogy a Társaság berkein belül létrejövő programok, előadások más vidéki tagszervezetekhez is eljussanak valamint, Felvidékre és Erdélybe is elvihessük őket.

f) Azon dolgozunk, hogy a más célokra elnyert megkapott, de az újságra és kiadására fordított összegek visszakerüljenek a helyükre és el tudjunk számolni velük. Ez azért is fontos, mert az NKA csak úgy folyósítja a 2023-as újságtámogatást, ha minden más pályázatunkkal el tudunk számolni. Továbbá a következő NKA pályázatokra is csak úgy jelentkezhettünk, ha minden korábbi pályázatunk rendben van.

10.2. Változások, folyamatok

- Alapvetés, hogy az Alapszabály előírásait be kell tartani.
- A Tagszervezeti tisztújítások és szabályok az országos elnökségre vonatkozó szabályokkal azonos módon érvényesülnek.
- A Veszprémi Tagszervezeti tisztújítása 2022 októberében megtörtént, majd március 31-ig az összes tagszervezetben lezajlottak a választások.
- Az országos tagrevízió megtörtént. Az új jelentkezések után a tagok száma összesen 468 fő.
 - Budapest 124 fő
 - Nyíregyháza 160 fő
 - Kecskemét 45 fő
 - Szeged 55 fő
 - Veszprém 28 fő
 - Sopron 26 fő
 - Pécs 30 fő

Az Alapszabály átvizsgálása már folyik, módosítása 2024-ben esedékes

- példák a benne lévő anomáliára:
 - A tagszervezet vezető választathatósága azonos az országos elnökével, azaz összesen 9 évig lehetséges. Ez vidéken nem biztos, hogy működőképes (ld. Szeged).
 - Benne van a tagdíjak pontos összege. Jelenleg ütközés a tagrevíziós és jelentkezési lapon található összeggel! . Nem kell rögzíteni az alapszabályban, mert akkor

minden módosításkor alapszabályt is módosítani kell. A közgyűlés joga továbbra is a tagdíj összegének meghatározása.)

- Tiszteletbeli tagok csak tanácskozási joggal vehetnek részt a közgyűlésen.
 - Közgyűlésen való részvétellel válaszelevelet kér a szabályzat.
 - Az arcuati elemek reformja megkezdődött
 - A honlap megújítása megkezdődött
 - Az elnökségi feladatmegosztás elkészült:
 - Utazó programok szervezése: Mindszenty Zsuzsánna
 - Kodály művek megszólalása hol, mikor: Jámbor Zsolt ill. Kecskeméti Tagcsoport
 - Nyári táborok ügye: Erdélyi Ágnes, Rápli Györgyi
 - Kodály Hírek: B. Horváth Andrea
 - Születésnapok kiténtések, halálozások: Őri Csilla
 - Tiszteletbeli tagok, kiténtések előterjesztések: Gráf Zsuzsanna volt, helyette S. Szabó Márta
 - December 16-i Kodály ünnepség előkészítése: Blazsek Andrea
 - Március 6-i Kodály megemlékezés előkészítése: Szalay Olga
 - Alapszabályfelelős: Őri Csilla
 - tagválasztás, tagmeghívás, tagnyilvántartás: Őri Csilla
 - Zenei eseményeken jelenléte: Mindszenty Zsuzsa
 - Új titkára van a Társaságnak: Rácz Beatrix, akit röviden bemutatott az elnök úr
 - Új tördelőnk van: Demeter Gitta
 - Új könyvelőt kell keresni, mert a régi betegsége miatt nem vállalja (sajnos idő közben meghalt).
- 10.3. Stratégiai terv és alakulása
- A tisztújítás megtörtént.
 - A tagság bővítése és a tagrevízió frissítése megtörtént.
 - Székhely probléma folyamatos. Jelenleg még mindig az LFZE-n van a székhelyünk, a keresés folyamatos. Megvárjuk a rektorválasztás eredményét.
 - Iroda-probléma. Jelenleg az MMA iroda székházában dolgozunk, a Vigadó mögött. Megvárjuk az elnökválasztás eredményét.
 - Terv: a fiatalítás. Olyan programok, tevékenységek szervezése, ami miatt a fiatal kollégák számára is vonzó a Társaság tagjának lenni.
 - Utazó programok, az ének-zene tanításhoz kapcsolódó továbbképzések szervezése is cél, a határon túli magyar területek bekapcsolásával.
 - A nagy és nehéz feladat: új tanárgeneráció nevelése a 10-14 éves korúakkal kezdve.
 - Nyári táborok, évközi után-követéssel.
 - Hazai szervezetekkel együttműködés
MMA: **Richly Gábor, Vashegyi György**
LFZE Kodály Intézet: **Nemes László**
Zenetudományi Intézet **vezetésével**
LFZE: **Kutnyánszky Csaba**
Magyar Zenei Tanács **Zsoldos Dávid**

KÓTA: **Kocsis-Holper Zoltán**
Erzsébet-táborok: **Kőműves Eszter**
Rákóczi Szövetség: **Csáky Csongor**
IKS: **Jerry Jaccard**

11. Hozzászólások

Az elnöki beszámolóhoz érdemi hozzászólás nem érkezett.

12. A beszámolók elfogadása

A beszámolókat a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

13. Vita és szavazás a tagsopporti befizetésekről (a mellékletben részletes napirendi pont az elnöki előterjesztés)

A vita során több hozzászólás fogalmazódott meg, melyben néhányan a 30-70%-os felosztás mellett érveltek. A közgyűlés többségi szavazattal elfogadta, hogy a központ és a tagsoportok között a tagdíjak 50-50%-os arányú megosztása legyen a jövőben.

14. Egyebek

Érdemi hozzászólás nem érkezett.

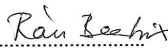
15. Elnöki zár szó

A közgyűlést követően került bemutatásra az *Igó István népdalgyűjtése a Bükk Hegyhátán* című kötet. A könyvbemutatón részt vett Szilágyi Tamás, Nekézseny alpolgármestere, Magyar Imre író, a kötetet bemutatta Igó Lenke karnagy, a népdalgyűjtő lánya, valamint Tari Lujza népzenekeutató, a könyv szerkesztője. A népdalok előadásával közreműködtek az LFZE Népzenei tanszékének hallgatói.

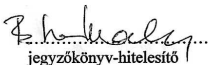
Kelt: Budapest, 2023.05.13

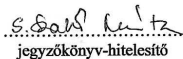
a Magyar Kodály Társaság elnöke

jegyzőkönyv-vezető

jegyzőkönyv-hitelesítő

jegyzőkönyv-hitelesítő

Képes beszámoló a budapesti tagcsoport közgyűléséről

...

B. Horváth Andrea társelnök; dr. Vas Bence elnök

Óri Csilla levezetőelnök, társelnök; dr. Vas Bence

Emlékplakett átadás Kende Zsuzsának

Emlékplakett átadás P. Ispán Franciskának

Rozgonyi Éva, Szeged és környéke

Virág Barnabás, Kecskemét

*Erdélyi Ágnes, Nyugat-Dunántúli
tagcsoport, Veszprém*

*Kertész Attila, Baranyai tagcsoport,
Pécs*

*Belínszky Etelka, Szabolcs-Szatmár-
Bereg megyei tagcsoport*

*Lampert Mónika, Észak Dunántúli
tagcsoport, Sopron*

A taggyűlés résztvevői:

A képeket köszönjük Balásházi Bálintnak.

KÖNYVBEMUTATÓK

Kodály szellemében.

Az Igó István népdalgyűjtése a Bükki Hegyháton című könyv bemutatója Budapesten

...

„A zene nem magánosok kedvtelése, hanem lelki erőforrás, amelyet minden művelt nemzet igyekszik közkinccsé tenni.”

Kodály Zoltán

A folytatás és a megújulás a hagyományőrzés jegyében: e gondolat mentén rendezte meg még 2022 augusztusában a helyi önkormányzat a nekézsényi Hagyományőrző napot, melynek többek között kiemelkedő eseménye volt a Tari Lujza által szerkesztett Igó István népdalgyűjtése a Bükki Hegyháton című könyv bemutatója.

A nekézsényi önkormányzat nyolc éve tekinti feladatának olyan új könyvek megjelentetését, melyek feltárják a település múltját, bemutatják hagyományait, a falu életében meghatározó szerepet játszó személyeket, s így immár az Igó István népdalgyűjtését bemutató kötet is felkerülhetett a könyvespolcokra.

Megjelentése szervesen illeszkedik abba a folyamatba, mellyel a település Igó István emlékét ápolja, kezdve a Magyar Imre által összegyűjtött és összeállított Emlékezés Igó István életére és munkásságára című 2019-ben megjelent könyvtől, a Hagyományok házában létrejött Igó István Emlékteremig, a születésének 100. évfordulójára állított Emléktábláig.

Honlapunkon mi is bemutattuk az új könyvet oly módon, hogy változtatás nélkül közöltük a könyvvel kapcsolatos rendezvényen elhangzottakat, itt: <http://www.nekezszenykozseg.hu/2022/09/04/igo-istvan-nepdalgyujtese-a-bukki-hegyhaton/>

Megjelenése óta két szakmai folyóirat is bemutatta a könyvet, elsőként a Magyar Kodály Társaság Hírei folyóirat 2022. évi 4. számában megjelent egy ismertető Tari Lujza és Igó Lenke tollából (47–51. l.), Igó István: Bükki Hegyháton címmel. Újabbán az Ethnographia, a Magyar Néprajzi Társaság folyóirata 2023. 1. számának Könyvismertetések rovata közölte Igó Lenke írását.(205–206. l.)

Az ismertetéseket galériánkban olvashatják.

A tegnapi napon, 2023. május 13- án pedig a Magyar Kodály Társaság az éves közgyűléséhez kapcsolva vállalta az élő bemutatást, melynek a Városligetben a Kárpátaljai Magyarok Szövetségének Székháza adott otthont. A rendezvényre meghívást kaptak a nekézsenyi önkormányzat és a Nekézsenyi Hagyományörző Pávakör és Citerazenekar képviselői.

A szervezők kérték, hogy a rendezvényen elérhetőek legyenek nekézsenyi kiadványok, így természetesen az Igó István életét bemutató munka éppúgy, valamint a népdalgyűjtését feldolgozó kötet.

A könyvet megjelentető önkormányzatunkat *Szilágyi Tamás* alpolgármester képviselte. Jelen volt pávakörünk vezetője *Magyar Natália Boglárka* az együttes néhány tagja kíséretében, így *Magyar Imre* is, aki az Igó István életét bemutató könyvet is jegyzi.

A program során *Tari Lujza* ismertette a kötetet és *Igó Lenke* is szólt a hallgatósághoz, majd a *Zeneakadémia Népzene Tanszékének hallgatói*, *Tari Lujza* volt tanítványai adtak elő egy csokrot az Igó István által gyűjtött népdalokból.

Szóltak és a múltat idézőn a szívhez szóltak ezen a délutánon a nekézsenyi dalok és újfent elvitték ennek a bükkii hegyháti vidéknek a hírét a nagyvilágba.

Köszönet a szervezőknek, a résztvevőknek a rendezvény megvalósításáért. A fotókat *Magyar Natália Boglárka* készítette. Köszönjük.

Bánfalvi Lászlóné

Igó Lenke

Miháliczné Tari Lujza

A képeket köszönjük Balásházi Bálintnak.

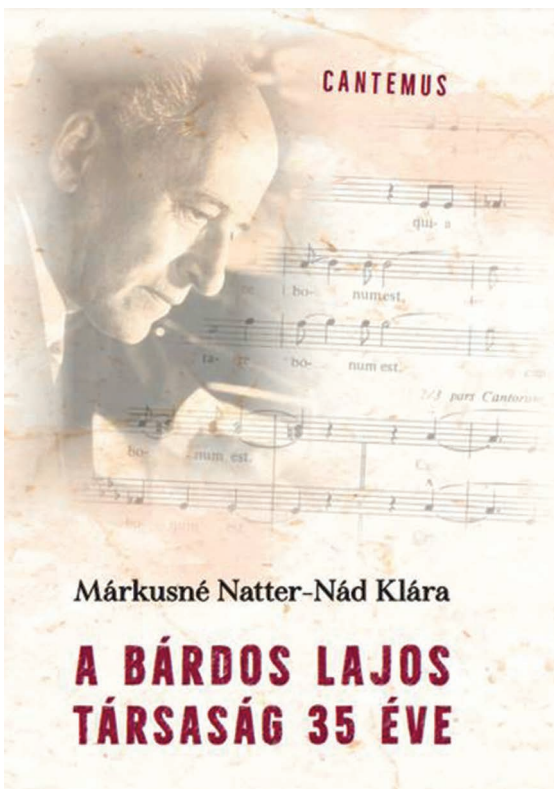
35 éves a Bárdos Lajos Társaság. Hangverseny és könyvbemutató

A fenti eseménynek a Régi Zeneakadémia hangversenyterme adott otthont 2023. május 18-án délután. A koncerttermet a magyar kórusélet jeles képviselői töltötték meg: karnagyok, zenetanárok, zeneszerzők, a kórusok képviselői – mind Bárdos Lajos tisztelői. A 35 éve megalakult Bárdos Lajos Társaságról szóló könyv szerzője és a hangverseny szerkesztője dr. Márkusné Natter-Nád Klára asszony volt. Amikor a hangverseny kezdetén a színpadra lépett, hatalmas, bensőséges vastaps köszöntötte a Magyar Kultúra Lovagja címmel kitüntetett zenei szakíró, főszerkesztőt, a KÓTA elnökségének tagját, a Bárdos Lajos Társaság főtítkárákat. Ez a vastaps kifejezte mindannyiunk örömét, hogy a nagy munka után, egészségben láthatjuk őt. Natter-Nád Klára asszony kiemelten üdvözölte Tardy László Kiváló Művészt, az MMA rendes tagját, mint az esemény védnökét.

Ezt követően köszöntőt mondott Sapszon Ferenc Kossuth-díjas karnagy, a Nemzet Művésze. Lenyűgözve hallgattuk komoly idézeteit, magvas gondolatait.

A köszöntő elhangzásakor a hangversenyterem színpadán már ott állt a Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola Laudate Gyermekkara. Műsorukon Kodály Zoltán és Bárdos Lajos művei szerepeltek, zongorán közreműködött Nagy Ákos. Kitűnő karnagyuk Sapszon Borbála, aki a Sapszon családban már a harmadik karnagy generációt képviseli: nagyapja, Sapszon Ferenc Liszt – díjas Érdemes és Kiváló Művész, kétszeres Bartók-Pásztory díjas, Magyar Örökség díjjal is kitüntetett karnagy az 1987-ben megalakuló Bárdos Társaság vezetőségi tagja, művészeti vezetője volt. A Laudate Gyermekkar gyönyörű, kiegyenlített és friss hangzással szól, széles skálán mozgott kifejező énekük a lírától az elmélyültségen át a játékos, dinamikus megszólalásig.

Ezután az Alsóerdősori Bárdos Lajos Általános Iskola és Gimnázium Felső tagozatos - Gimnáziumi Kórusát hallhattuk. Karnagyuk, Pintér Eleonóra tanárnő az iskola tanára immár 37 esztendeje. Műsorukban Ismeretlen spanyol mester kis darabját Bárdos Lajos két kórusműve keretezte – így elhangzott a Tábortúznél című kórusmű is, Bárdos Lajos első vegyeskari darabja, melyet 1921-ben dr. Márkus Miklós versére komponált a bakonybéli cserkész táborban. Kedves színfolt volt hallgatni a bimbózó vegyeskart, és látni az éneklő fiúk csillogó szemét.

A kamarahangversenyt követően elfoglaltuk helyünket a kis kerek asztalkánál, és kezdődhetett a könyvet bemutató beszélgetés. Természetesnek adódik a kezdő kérdés: Hogyan és kikben fogalmazódott meg a Társaság létre hozásának gondolata? Majd: mely helyszíneken, hogyan működött a Társaság? De e sorok íróját nagyon foglalkoztatta az is: miért tartotta fontosnak dr. Márkusné Natter-Nád Klára, hogy könyv jelenjen meg a Társaság 35 évéről. Ezzel kapcsolatban természetesen a legfőbb indok az, hogy ne merüljön feledésbe három és fél évtized munkája, jelenjen meg kiadvány, mely számot ad a csodálatos Bárdos életmű ápolásáról. Ugyanilyen

fontos a könyv szerzője számára, hogy megemlékezzen a Bárdos nevet viselő 16 kórusról és 9 iskoláról – karnagyokról és igazgatókról. Ám van itt egy személyes szál is: ez a könyv a szerző számára tekinthető egy sorozat – Kodály tanítványok – befejező elemének is. A sorozat korábbi kötetei: 2008: Kodály Zoltán nevet viselő kórusok és iskolák; 2017: Kodály Zoltán ábrázolások a képzőművészetben; 2018: 40 éves a Magyar Kodály Társaság; 2020: Szőnyi Erzsébet emlékére címmel született egy kitűnő munka. A jelenlegi könyv Sapszon Ferenc Előszavával indul: „Hogy a tűz ki ne aludjon!”, Natter-Nád Klára pedig, Bevezetőjében, kitűnő, tömör és pontos összefoglalóját adja a Társaság történetének. Olvashatunk Kempelen Tünde és Póczonyi Mária, két egykori Bárdos – tanítvány alapítói gondolatáról, láthatjuk az első elnökség káprázatos névsorát: társelnök Szőnyi Erzsébet és Nagy Olivér, a család képviselőiben Daróci Bárdos Tamás, művészeti vezető Sapszon Ferenc, főtitkár Lukin László, titkár Póczonyi Mária, ügyvezető titkár Kempelen

Tünde. Az alakuló közgyűlésen, 1987. december 19-én választották meg nyilvánosan a vezetőséget, és „az elnöki tisztséget Pozsgay Imre akkori államminiszter vállalta.”

Tekintsük át a könyv fejezeteit! A Bárdos Lajos Kórusok; A Mátyás-templom Kórusa – ezt a fejezetet Tardy László emeritus karnagy tollából olvashatjuk; A Bárdos Lajos Iskolák; A Bárdos Iskolák Találkozói, A Bárdos Lajos Múzeum története – írta Brückner Huba; Találkozások Bárdos Lajossal- megemlékezések országszerte. A kötetet Névmutató zárja le. A jelenlévők tanúi voltak mindezek kibontásának, egy-egy részlet felolvasásának is. Érzékelhették és tapasztalhatták továbbá egy hatalmas életművet felmutató, az énektanári és karvezetői pálya fontosságát annak bemutatásával szerényen szolgáló ember csodálatos kulturális kisugárzását. Az ezt a teljesítményt és a szeretetet kifejező vastaps a könyvbemutató végén sem maradt el.

A Bárdos Lajos Társaság nevében Brücknerné Bárdos Ágota Díszokleveleket nyújtott át Bárdos Lajos nevét viselő kórusok, karnagyok, illetve iskolák képviselői számára: Nagy János – Szentés; Szesztay Zsolt – Posztumus – Debrecen; Szakáll Lászlóné, Horváthné Szentléleki Katalin, Mihály Gyuláné – Dunakeszi; Tóth Krisztina és dr. Pintér Veronika, Kertész Attila – Barcs; Orsovics Yvette és Nagy Kornélia – Nagymegyer; Hartyányi Mária Piroska és Varró – Sasi Ildikó – Nagykőrös; Maróti László, Maróti Lászlóné, Gyuris János – Dorozsma. Valamint Kempelen Tünde alapító – Budapest, ő sajnos nem tudott jelen lenni.

Az oklevelek átadása után, a szerzői dedikálás előtt közösen is elénekeltük Bárdos Lajos – dr. Márkus Miklós: Tábortűznél című kórusművét.

A könyv megjelenését támogatta a Magyar Művészeti Akadémia és a Nemzeti Kulturális Alap. A képek szép közzététele Dobó Nándornak köszönhető.

Fontos momentum a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei együttesek Szövetsége – KÓTA társelnökének, dr. Mindszenty Zsuzsánna

Liszt-díjas karnagnak a könyvhöz írott ajánlása is. A Bárdos Társaság története szinte összeforr az Éneklő Ifjúság mozgalommal, a KÓTA által szervezett sok – sok hangversennyel és egyéb rendezvénnyel is. Ezért is segítette szívesen a kiadvány létrejöttét háttér munkával Farkas Tünde, a KÓTA Titkárság részéről.

Nagy megtiszteltetés számomra és a mai napig nagy öröm, hogy dr. Márkusné Natter-Nád Klára engem kért fel a könyvbemutatóra beszélgetőtársának. Ezt a beszámolót pedig B. Horváth Andrea, a Magyar Kodály Társaság társelnöke, a MKT Hírei főszerkesztőjének felkérésére írtam.

Remélem, e beszámolóval is sikerült felkeltenem az érdeklődést e kitűnő könyv iránt!

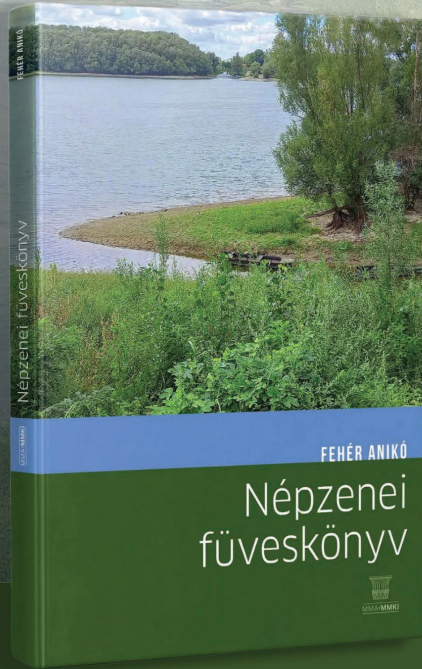
A könyv a Bárdos Társaságnál, Brücknerné Bárdos Ágotánál érhető el.

Hraschek Katalin

KÖNYVBEMUTATÓ

A KÖTETET BEMUTATJA:

LOVÁSZ IRÉN néprajzkutató, egyetemi docens, Kossuth-díjas érdemes művész

FEHÉR ANIKÓ karnagy, népzenekutató, szerkesztő, az MMA MMKI megbízott kutatója

GUBINE CZ ÁKOS népi ének előadóművész, népzene tanár

BÓLYA ANNA MÁRIA néprajzkutató, az MMA MMKI kutatója

2023. JÚNIUS 13., 16 ÓRA
Hild-villa, az MMA MMKI székháza

<https://www.mma-mmki.hu/kiadvany/nezenei-fuveskonyv/>

EMLÉKEZÉS

Gerey Tamásné Dezsényi Magdolna

középiskolai énektanár és kóruskarnagy

(1938. szeptember 30. – 2023. június 23.)

•••

Dezsényi Magdi Debrecenben a Csokonai Gimnázium zenei tagozatán végezte középiskolai tanulmányait és ezzel egyidőben járt a debreceni Kodály Zoltán Zeneművészeti Főiskola karvezető tanszakára. Kitűnő eredményei egyenes úton vezették a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola-Egyetem középiskolai énektanár-karvezető tanszakára, ahol kitüntetéssel végzett 1962-ben.

A főiskolai tanulmányokkal egyidőben bekapcsolódott a Magyar Tudományos Akadémia Népzenekutató Csoportjának munkájába. Nehéz körülmények között végezte tanul-

mányait, ezért a hátrányos helyzetű tehetséges és szorgalmas diáklányt feladatokkal látták el, így nagynevű tanárai részéről némi támogatásban is részesült. Részt vett népdalgyűjtő utakon, nevezetesen: Galgamácsán, Keszthelyen és környékén, Felsőörsön. Diplomájának megszerzését követően tudományos munkatársként 1968-ig folytatta munkásságát a Magyar Tudományos Akadémia Népzenekutató Csoportjában.

Az oklevél megszerzése után tanári kinevezését Tatabányára kapta: 1962. július 1-től a Mező Imre Általános Iskola, majd 1963. július 1-től az Árpád Gimnázium tanára 1968-ig. Ez alatt a hat év alatt nagyon sok kórusszervezés és -szereplés fűződik nevéhez. Az Általános Iskolában 120 tagú Úttörő Kórusa volt. Az Árpád Gimnázium nagykórusát és kamarakórusát pedig hat éven át vezette, nagyon sok szereplési lehetőséggel. Az iskolai és városi szerepléseken túl részt vettek az Országos Dalostalálkozókon, Soproni Diáknapokon, Keszthelyi Helikon Ünnepeken, ahol gimnáziumi kórusa 1965-ben és 1967-ben aranyérmet

nyert. A későbbi években, 1978 és 1984 között az Éneklő Ifjúság hangversenyein vett részt kamarakórusával, éneklésüket mindenkor aranyéremmel díjazták. Ezekén túl több ízben szerepeltek a rádióban és a televízióban is.

Említésre méltó, hogy Magdi a Tatabányai Bányászegyüttes Vegyeskarát is vezényelte. 1959-től a fiatal Ugrin Gábor volt a kórus vezetője, aki a budapesti Veres Pálné Gimnázium énektanára volt. Innen volt az ismeretségük, mert Dezsényi Magdi diploma koncertjét 1962-ben a Zeneakadémián a Veres Pálné Gimnázium kamarakórusa énekelte nagy sikerrel. Így Ugrin Gábor felkérésére 1965-től egy évig vezette a Bányász Vegyeskart, majd több éven keresztül még vállalta a másodkarnagyságot, és ezalatt több rangos szereplésen vettek részt Magdi vezényletével. A Bányászkórus 1994-ben megszűnt, de sok régi tagot átmentve az akkori karnagy Lőrinczy Margit javaslatára új Vegyeskar alakult, amely felvette Bárdos Lajos nevét, és az azóta működő Tatabányai Bárdos Lajos Vegyeskar néven méltó helyet kapott a magyar kórusok világában.

E kórus életéről A *Magyar Kodály Társaság Híreibe*n és a *ZeneSzó* című folyóiratban több beszámoló is megjelent. A Bárdos Lajos Társaság vezetősége is gyakran vesz részt a kórus szereplésein. Az egyik emlékkoncerten 2011-ben amit a tatabányai Kodály Zoltán Általános Iskolában tartottak, együtt lehettünk Dezsényi Magdival aki a meghívottak között volt, és ekkor karnagyi elismerésként Emléklapot és Díszoklevelet vehetett át.

Tatabányán a tanítás és kórusvezetés mellett Dezsényi Magdi komoly ismeretterjesztői tevékenységet folytatott. A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Komárom megyei szervezetének megbízásából mintegy 18–20 zenei előadást tartott a városban és Komárom megye egyéb településén. Ezt a nagyon színes és tartalmas időszakot a családalapítás szakította meg. 1968 márciusától 1973 szeptemberéig gyermekgondozási segéllyel Magdi Budapesten az otthonukban nevelte négy kicsi gyermekét, akik egymást követő években születtek. E korszak nehézségeit a szeretet győzte le. Nagy munkabírására jellemző, hogy mikor újra munkába állt a család továbbra is előnyben maradt és élete végéig a legfontosabb volt számára.

1973 szeptemberétől új megbízást kapott Gerey Tamásné Dezsényi Magdolna. A budapesti Kossuth Zsuzsa Egészségügyi és Óvónői Szakiskolában kapott tanári állást. Ez utóbbi iskolatípus a 70-es évek végén országosan fejlődésnek indult. Budapesten két további iskola alakult, melyeket 1980 szeptemberétől összevontak így jött létre a Bem József

Óvónői Szakközépiskola, ide kapta következő kinevezését. Az Országos Pedagógiai Intézet és a Tankönyvkiadó részéről is gyakran látogattuk ebben az új iskolában, mely az ének-zene tanítás területén különösen jó eredményt tudott elérni. A Tankönyvkiadóban Ének-zene tankönyv is készült a 4 osztály részére, szerzői Ittzés Mihály főiskolai adjunktus és Róbert Gábor intézeti tanár voltak. Nagyon igényes, jól összeállított kéziratot nyújtottak be, és a megfelelő elbírálásra bíráló bizottság alakult, aminek tagjait érdemes felsorolni: Forrai Katalin, Gerey Tamásné, Kerecsényi László, dr. Somogyvári Kálmánné, Szekeres Lajos vezető szakfelügyelő, Keresztúri Ferencné, az OPI munkatársa. A könyvek felelős szerkesztője e sorok írója volt, aki ezekben az években került Gereyné Dezsényi Magdival szorosabb munkakapcsolatba, amit élete végéig őszinte barátság erősített.

Másfél évtized után ez az iskolatípus megszűnt, de Magdira újabb feladat várt. 1987-ben főiskolai adjunktusi kinevezésben részesült a Zsámbéki Tanítóképző Főiskolán. Szakmai ismereteit, tapasztalatát, tehetségét a Művészeti Nevelési Tanszéken érvényesíthette: ének-zenét, módszertant, zeneirodalmat, karvezetést tanított. Kamarakórusok mellett a hangszer tanuló hallgatókból kamaraegyütteseket szervezett. Folytatva munkásságát az Apor Vilmos Katolikus Főiskoláról ment nyugdíjba a Nevelési Tanszék főiskolai docenseként, és 2008-ig még óraadó tanárként dolgozott. A tudás igényességét, és a szakma iránti elkötelezettséget egyenlő mértékben tudta növendékeinek továbbítani, hogy méltó felkészültséggel és méltó módon álljanak majdan a zenei nevelés szolgálatába. Saját munkásságával, mosolygó kedves egyéniségével erre egész életében mindvégig jó példát mutatott.

Nyugdíjba vonulását követően is részt vett a zenei életben. A Magyar Kodály Társaság és a Bárdos Lajos Társaság tagjaként azok rendezvényein, hangversenyein rendszeresen jelen volt, de egy-egy kiemelkedő hangverseny is lehetőséget nyújtott vele való örömteli találkozásra. 2022-ben átvehette a Zeneakadémián a méltón megérdemelt Gyémánt oklevelet.

A Covidot követően ritkultak a találkozás lehetőségei de szaporodtak a telefonos beszélgetések. Ennek vetett véget a súlyos műtéttekkel járó betegség. A nehéz heteket-hónapokat szerető családja körében tölthette. Példás türelemmel viselt hosszú betegsége után életének 85. évében tért meg Teremtőjéhez.

Elismerő szeretettel emlékezünk rá, nyugodjék békében!

dr. Márkusné Natter-Nád Klára

- augusztus 4. Forrai Katalin díjátadó, Los Angeles
- október 1. Koszorúzás Bárdos Lajos születésnapján
- október 13. Kodály Népdalmaraton, Pécs, Kodály Zoltán Gimnázium
- október 14. Ittész Mihály arcai – Emlékkonferencia, Vigadó, Makovecz terem
- december 16. Emlékezés Kodály Zoltán születésnapján, Budapest, Körönd

Figyelem! Elköltöztünk!

A Magyar Kodály Társaság a hosszú évtizedek alatt már megszokott irodahelyiségét kénytelen volt elhagyni. Levelezési és számlázási címünk a régi.

Az új iroda 1051 Budapest, V. kerület, Vörösmarty tér 1. szám alatti épület 4. emeletén található (bejárat a Deák Ferenc utcai portán). Vonalas telefonunk megszűnt, Kende Zsuzsa (+ 36 30 280 9723) és Rácz Beatrix (+ 36 20 809 4716) titkárok mobilon elérhetőek.

Várjuk olvasóink, tagtársaink leveleit a Kodály szellemében történt megmozdulásokról, eredményekről és gondolatokról egyaránt a következő e-mail címre:

brehorv@gmail.com

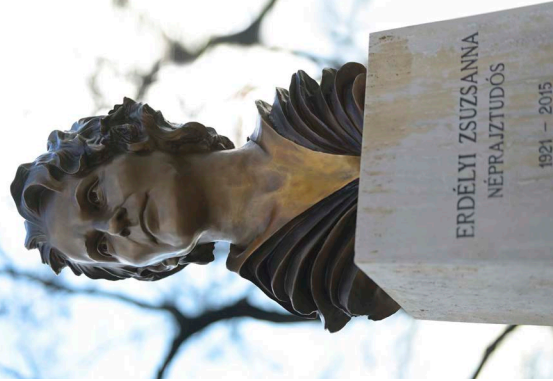

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik az elmúlt évi személyi adójuk 1%-át Társaságunknak juttatták.

Tisztelettel kérjük a Magyar Kodály Társaság tagjait, barátait és pártolóit, hogy jövedelemadójuk 1%-ával a továbbiakban is támogassák Társaságunk munkáját.

Adószámunk: 19040437-1-42

*„Hét kőröscsi alatt lefekszem,
Hét kőröscsi alatt felkelök,
Orizsz, angyalom, őjfélig,
Boldogságos Szűz Mária vértartóig,
Jézus Krisztus, mindvégig...”*

M E G H Í V Ó

Az Immaculata Alapítvány
és a Magyar Művészeti Akadémia
tisztelttel meghívja
Önt és családját, kísérőjét

Erdélyi Zsuzsanna *néprajzkutató*

emlékművének avató ünnepségére,
Borbás Márton szobrászművész
alkotásának átadásán
és az azt követő baráti beszélgetésre

IDŐPONT:
2023. május 25. (csütörtök) 14 óra

HELYSZÍN:
Városliget (Budapest XIV. kerület),
a Néprajzi Múzeumtól
a Magyar Zene Háza felé vezető
sétányon

A RENDEZVÉNY HAZIGAZDÁJA:

Juhász Judit, az MMA szövegíróje

KÖSZÖNTŐT MONDANAK:

Dr. Barna Gábor professor emeritus,
Erdélyi Zsuzsanna-díjas néprajzkutató
Dobozsy Borbála csembalóművész,
az MMA rendes tagja

AZ EMLÉKMŰVET MEGÁLDJA:

Dr. Kránitz Mihály atya,
egyetemi tanár

KÖZREMŰKÖDIK:

Petrás Mária népdalénekes,
az MMA rendes tagja

A segítség közreműködésért
köszönet illeti a Néprajzi Múzeumot
és **Dr. Kemezi Lajos** főigazgatót

MMA
MAGYAR MŰVÉSZETI
AKADÉMIA